

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕)
หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

รายละเอียดหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๖
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร	๙
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๒๒
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๔๓
หมวดที่ ๖ การพัฒนาอาจารย์	๔๕
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๖
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๕๑
ภาคผนวก ก	
- คำอธิบายรายวิชา	๕๒
ภาคผนวก ข	
- ตารางเปรียบเทียบ	๖๘
ภาคผนวก ค	
- ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๑๑๒
ภาคผนวก ง	
- ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร	๑๒๗
ภาคผนวก จ	
- ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO) กับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานอุดมศึกษา (DOE)	๑๓๗

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
ภาษาไทย : พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Art Program in Religion and Philosophy

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรบัณฑิต (ศาสนาและปรัชญา)
ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (ศาสนาและปรัชญา)
ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Art (Religion and Philosophy)
ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Religion and Philosophy)

๓. วิชาเอก

-

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวน ๑๔๐ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

๕.๒ ภาษาที่ใช้

การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

๕.๓ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศ

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔ ปรับปรุงจากหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๖๐ เปิดสอนภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๖.๒ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบหลักสูตรในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๔ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในปีการศึกษา ๒๕๖๕

๘. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้ที่จบการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา สามารถสอบเข้าทำงานราชการในตำแหน่ง ที่ ก.พ. กำหนดว่าเป็นผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรบัณฑิต หรือทำงานในหน่วยงานเอกชนที่ต้องการบุคลากร ที่มีคุณวุฒิด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ โดยสามารถเข้าทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดังนี้

- (๑) ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- (๒) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย
- (๓) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- (๔) นักวิชาการศาสนา
- (๕) นักวิชาการศึกษา
- (๖) เจ้าหน้าที่บริหารงานการศาสนา
- (๗) อนุศาสนาจารย์
- (๘) เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมบุคลากร
- (๙) นักสังคมสงเคราะห์ฟื้นฟูพัฒนาจิตใจ

(๑๐) ผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา

(๑๑) วิทยาการการท่องเที่ยวด้านศาสนาและวัฒนธรรม

(๑๒) ประกอบกิจการส่วนตัวที่เกี่ยวกับการบริการการศึกษา อบรมและอื่นๆ

๙. ชื่อ เลขประจำตัวบัตรประชาชนตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทาง วิชาการ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
			ชื่อสถาบัน	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระมหาปพน กตสาโร,ดร ๓-๔๖๐๓-๐๐๓๒๖-๖๙-๗	พธ.ด. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒
		M.A. (Philosophy)	University of Madras, India	๒๕๔๓
		พธ.บ. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๐
รอง ศาสตราจารย์	พระครูปริยัติธรรมวงศ์, ดร. ๓-๔๔๐๓-๐๐๓๐๒-๗๘-๐	พธ.ด.(พุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘
		ศศ.ม. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๓๙
		พธ.ม. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๔
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์, ดร.	นายพลเผ่า เพ็งวิภาศ ๓-๑๐๑๕-๐๒๒๓๗-๕๑-๖	พธ.ด. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑
		ศศ.ม. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๔๘
		พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๔
อาจารย์	พระมหาประทีป สญญโม, ดร. ๓-๔๗๐๔-๐๐๒๘๖-๓๒-๘	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑
		ศศ.ม. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๔๗
		พธ.บ. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๘
อาจารย์	พระสมภาร ฐิตญาโณ, ดร. (สุขประเสริฐ) ๓-๓๖๑๒-๐๐๓๙๙-๙๐-๑	Ph.D. (Philosophy)	University of R.T.M.Nagpur,India	๒๕๕๙
		พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๙
		พธ.บ. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๖

๑๐.สถานที่จัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๓๐ หมู่ ๑ บ้านโคกสี ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑.สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาหลักสูตรจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๕ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอย่างก้าวกระโดด ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดทั้งความเปลี่ยนแปลง โอกาสและภัยคุกคามทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้น การบริหารจัดการองค์ความรู้ อย่างเป็นระบบเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางศาสนาและปรัชญาที่เหมาะสมที่จะ

ผสมผสานกับจุดแข็งในสังคมไทยเป้าหมายยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเป้าหมายยุทธศาสตร์ของกรอบนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่มุ่งเน้นไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การวางแผนพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองทางสังคมและการเรียนรู้ทางศาสนาและปรัชญา ดำรงสืบสานพระราชปณิธาน และเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ การเข้ากับการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม การสื่อสารไร้พรมแดน เปิดเสรีทางความคิดและกระบวนการทำงาน ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ การผลิตบุคลากรที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่มุ่งไปสู่สังคมแห่งความรู้ การแข่งขันกันด้วยทักษะทางปัญญา มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพ มีความเข้าใจในผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ที่จะช่วยชี้แนะและขับเคลื่อนให้การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปในรูปแบบพหุวัฒนธรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของสังคมไทย

๑๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑๑ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

จากผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกในการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุกที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวิวัฒนาการของกระแสโลกาภิวัตน์ และรองรับการแข่งขันทางสังคมเศรษฐกิจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการผลิตบุคลากรทางศาสนาและปรัชญาที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้ทันที และมีศักยภาพสูงในการพัฒนาตนเองให้เข้ากับลักษณะงานทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงความเข้าใจในผลกระทบของบริบทของสังคม โดยต้องปฏิบัติตนอย่างมืออาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยด้านมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ผลกระทบจากสถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา เพื่อการจัดการศึกษาและวิจัยได้อย่างมีคุณภาพบริการวิชาการอย่างมีคุณภาพและบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์สาขาต่าง ๆ และศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม ใฝ่รู้ใฝ่คิดรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีโลกทัศน์กว้างไกล สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวม พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาและปรัชญาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้คงไว้สืบไป

๑๓.ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

(๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

(๒) หมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

-

๑๓.๓ การบริหารจัดการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำหน้าที่ประสานงานกับอาจารย์ผู้แทนจากคณะอื่นที่เกี่ยวข้องด้านเนื้อหาสาระ การจัดตารางเรียนและตารางสอบ และความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา มุ่งให้ความรู้และความเข้าใจหลักการทางศาสนาและปรัชญา สร้างบัณฑิตที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลและเข้าใจชีวิตที่ดำรงตามหลักศาสนา สามารถนำความรู้ทางศาสนาและปรัชญาไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ตนเองและสังคม

๑.๒ ความสำคัญ

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา เป็นแหล่งสร้างบัณฑิตที่มีเหตุผลและดำเนินชีวิตที่ดำรงตามหลักศาสนา ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ดำรงชีวิตอยู่ในพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถใช้องค์ความรู้ทางศาสนาและปรัชญา ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ วัตถุประสงค์

๑.๓.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในศาสนาและปรัชญา สามารถวิเคราะห์วิพากษ์ปัญหาทางสังคมได้อย่างแหลมคม และเข้าใจลึกซึ้งในศาสนาทั้งในด้านประวัติความเป็นมาและหลักคำสอน

๑.๓.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถนำหลักศาสนาและปรัชญาไปประยุกต์ใช้โดยบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ในการพัฒนาชีวิตและสังคม

๑.๓.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา

๑.๔ ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ข้างต้น ดังนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
๑. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในศาสนาและปรัชญา สามารถวิเคราะห์วิพากษ์ปัญหาทางสังคมได้อย่างแหลมคม และเข้าใจลึกซึ้งในศาสนาทั้งในด้านประวัติความเป็นมา	๑.๑มีความรู้ความเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางศาสนาและปรัชญา ๑.๒สามารถวิเคราะห์และวิพากษ์ปัญหาทางสังคมโดยวิธีการทางปรัชญาได้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
เป็นมาและหลักคำสอน	๑.๓สามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางศาสนาและปรัชญา
๒. เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถนำหลักศาสนาและปรัชญาไปประยุกต์ใช้โดยบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ในการพัฒนาชีวิตและสังคม	๒.๑สามารถคิดเป็นเหตุเป็นผล และคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ๒.๒ สามารถสังเคราะห์ แปลความหมาย และสรุปประเด็นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ๒.๓สามารถบูรณาการความรู้ทางศาสนาและปรัชญาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์
๓. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา	๓.๑มีความซื่อสัตย์และสุจริต ๓.๒มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ๓.๓ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

คาดว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จครบถ้วนภายในรอบปีการศึกษา (๔ ปี)

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
- ปรับปรุงหลักสูตรศาสนาและปรัชญาให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหรือตามที่ สกอ. กำหนด	- พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจากหลักสูตรที่มีความเป็นเอกลักษณ์ศาสนาและปรัชญา - ติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	- เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร - มีการปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด - มีการประเมินหลักสูตร
- ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับพันธกิจของคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย การตอบสนองกิจกรรมคณะสงฆ์ และความเป็นเอกลักษณ์ด้านศาสนาและปรัชญา	- การพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศาสนาและปรัชญาประยุกต์กับศาสตร์ต่างๆ - ประยุกต์หลักพุทธธรรมในการพัฒนานิสิต คณะสงฆ์ และสังคม	- โครงการและการจัดกิจกรรมด้านศาสนาและปรัชญา - รายงานผลการปฏิบัติศาสนกิจและการตอบสนองงานของคณะสงฆ์ - มีการจัดกิจกรรมด้านศาสนาและปรัชญา สอดคล้องกับหลักสูตร
- พัฒนาคณาจารย์/บุคลากรด้านการเรียนการสอนและบริการวิชาการที่มาจากความเข้าใจด้าน	- สนับสนุนคณาจารย์/บุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่คณะสงฆ์	- ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - ตำแหน่งทางวิชาการ

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
ศาสนาและปรัชญา และบริบททางสังคม	ชุมชน และองค์กรภายนอก - สนับสนุนบุคลากรสายวิชาการให้เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ	- รูปแบบและเครือข่ายทางวิชาการ - มีอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการร้อยละ ๒๐
- ส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวศาสนาและปรัชญาทั้งในมิติของการวิจัย การพัฒนาบุคคล การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	- ส่งเสริมการวิจัยทางด้านศาสนาและปรัชญา - ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง - ส่งเสริมให้มีกิจกรรมบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง	- โครงการวิจัยทางศาสนาและปรัชญา - โครงการพัฒนาบุคลากร - กิจกรรมบริการทางวิชาการ - กิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม - มีกิจกรรมบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมบูรณาการกับการเรียนการสอน - อาจารย์ประจำหลักสูตรมีงานวิจัย
- ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในสมัยใหม่	- พัฒนาระบบการประเมินหลักสูตร - ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	- รายงานการประเมินหลักสูตร - รายงานการประกันคุณภาพการศึกษา - มีการประเมินหลักสูตรโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

ระบบการศึกษาใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษา ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ (ตามเอกสารในภาคผนวก ค)

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

-ไม่มี

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

-ไม่มี

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคการศึกษาที่ ๑	เดือนมิถุนายน – ตุลาคม
ภาคการศึกษาที่ ๒	เดือนพฤศจิกายน – มีนาคม

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

- (๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
- (๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑
- (๓) ต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒.๒.๒ การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

๒.๓ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

นิสิตที่สมัครเข้าเรียนในหลักสูตรมีพื้นฐานการเรียนรู้ด้านศาสนาและปรัชญาไม่เพียงพอ และการใช้ภาษาอังกฤษในหลักสูตรไม่เพียงพอ รวมทั้งทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนิสิตต่างชาติ เนื่องจากตำรา เอกสารและข้อสอบจะเป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษบางส่วน

๒.๔ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ ๒.๓

จัดหลักสูตรเรียนปรับวิชาพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนิสิตที่เข้ามาศึกษาใหม่ในด้านเนื้อหาที่ให้สำหรับศึกษาในหลักสูตร และจัดอบรมหลักสูตรเสริมภาษาอังกฤษ ภาษาคัมภีร์ทางศาสนาและตำราทางปรัชญาให้แก่นิสิต โดยจัดการอบรมภาษาไทยสำหรับนิสิตต่างชาติก่อนเริ่มภาคการศึกษาแรก และให้ลงวิชาเลือกเสริม มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต

๒.๕ แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

จำนวนนิสิต	จำนวนนิสิตแต่ละปีการศึกษา				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ปีที่ ๓	-	-	๒๕	๒๕	๒๕
ปีที่ ๔	-	-	-	๒๕	๒๕
ปีที่ ๕	-	-	-	-	๒๕
รวม	๒๕	๕๐	๗๕	๑๐๐	๑๒๕
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	-	๒๕	๑๕๐

๒.๖ งบประมาณตามแผน

(๑) งบประมาณรายรับ

รายการรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ					หมายเหตุ
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	
ค่าธรรมเนียมการศึกษา (๑๔,๐๐๐ บาท/คน/ปี)	๓๕๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๑,๐๕๐,๐๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐	๑,๗๕๐,๐๐๐	๕,๒๕๐,๐๐๐
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	-	-	
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๑,๑๓๙,๕๐๐	๒,๒๗๙,๐๐๐	๓,๔๑๘,๕๐๐	๔,๕๕๘,๐๐๐	๕,๕๕๘,๐๐๐	๑๕,๙๕๓,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น	๑,๔๘๙,๕๐๐	๒,๙๗๙,๐๐๐	๔,๔๖๘,๕๐๐	๕,๙๕๘,๐๐๐	๖,๓๐๘,๐๐๐	๒๑,๒๐๓,๐๐๐

(๒) งบประมาณรายจ่าย

หมวดเงิน	งบประมาณ					หมายเหตุ
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	

หมวดเงิน	งบประมาณ					หมายเหตุ
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	
ค่าตอบแทน	๘๑๐,๐๐๐	๑,๖๒๐,๐๐๐	๒,๔๓๐,๐๐๐	๓,๒๔๐,๐๐๐	๓,๒๔๐,๐๐๐	
ค่าใช้สอย	๕๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	
ค่าวัสดุ	๘๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
ค่าครุภัณฑ์	๑๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	-	-	
รวมค่าดำเนินการ	๑,๐๔๐,๐๐๐	๑,๘๒๐,๐๐๐	๒,๖๓๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๑๒,๓๓๐,๐๐๐
ค่าที่ดิน	-	-	-	-	-	
ค่าสิ่งก่อสร้าง	-	-	-	-	-	
รวมงบลงทุน	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	๑,๐๔๐,๐๐๐	๑,๘๒๐,๐๐๐	๒,๖๓๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๑๒,๓๓๐,๐๐๐

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตปีการศึกษาละ ๕๒,๒๔๓ บาท

๒.๗ ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาเป็นแบบชั้นเรียน

๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

นิสิตที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นมาก่อน เมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๔๗ ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ และประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๑

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑. หลักสูตร

๓.๑.๑. จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ๑๔๐ หน่วยกิต

๓.๑.๒. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

(๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๓๐	หน่วยกิต
๑.๑	วิชาบังคับ	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒	วิชาเลือก	๑๒	หน่วยกิต

(๒) หมวดวิชาเฉพาะ		๑๐๔	หน่วยกิต
๒.๑	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒	วิชาแกนศาสนาและปรัชญา	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓	วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา	๓๒	หน่วยกิต
๒.๔	วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาและปรัชญา	๙	หน่วยกิต
(๓) หมวดวิชาเลือกเสรี		๖	หน่วยกิต
รวม		๑๔๐	หน่วยกิต

๓.๑.๓ รายวิชา

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งเป็นวิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต ซึ่งนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญาต้องศึกษาให้ครบทุกรายวิชาและวิชาเลือกอีก ๑๒ หน่วยกิต รวมเป็น ๓๐ หน่วยกิต

วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)

วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)

๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)

๒) หมวดวิชาเฉพาะ ๑๑๐ หน่วยกิต

๒.๑) วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ต้องศึกษาวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)

๒.๒) วิชาแกนศาสนาและปรัชญา ๓๓ หน่วยกิต

๑๑๒ ๓๐๑	อภิปรัชญา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๒	ญาณวิทยา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๓	จริยศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๔	สุนทรียศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๕	ปรัชญาอินเดียสมัยโบราณ	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๖	ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๗	ศาสนาในจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๘	ศาสนาคริสต์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๐๙	ศาสนาอิสลาม	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๑๐	ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๑๑	การเคลื่อนไหวใหม่ทางศาสนา	๓ (๓-๐-๖)

๒.๓) วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา ๓๒ หน่วยกิต

๑๑๒ ๔๑๒	พุทธปรัชญา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๑๓	ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๑๔	ปรัชญาวิเคราะห์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๑๕	สัมมนาศาสนาและปรัชญา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๑๖	ปรัชญาศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๑๗	ศึกษาอิสระทางศาสนาและปรัชญา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๑๘	ศาสนากับสันติภาพ	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๑๙	ศาสนากับภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๒๐	ศาสนากับสถานภาพของสตรี	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๒๑	ภาษาศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๒๒	ศาสนาเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)

๒.๔) วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาและปรัชญา ๙ หน่วยกิต

๑๑๒ ๓๒๓	ปรัชญาไทย	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๒๔	ปรัชญาเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๒๕	ปรัชญาหลังนวยุค	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๒๖	จริยศาสตร์ประยุกต์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๒๗	ปรัชญาสังคมและการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๒๘	ปรัชญาการศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๒๘	ศาสตร์แห่งการตีความ	๓ (๓-๐-๖)

๑๑๒ ๔๒๙	ปรัชญาอัตถิภาวนิยม	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๓๐	ปรัชญาประวัติศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๓๑	ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๓๒	ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๓๓	ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๓๕	ศาสนาในอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๓๖	ศาสนากับวัฒนธรรม	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๓๗	ศาสนากับภูมิปัญญาท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๓๘	จิตวิทยาศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๓๙	งานเสวนาทางศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๓๔๐	ศาสนากับการพัฒนาวิชาชีพ	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๔๑	ศาสนากับรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๔๒	ศิลปะทางศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๔๓	ศาสนากับโลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๔๔	การใช้เหตุผลทางปรัชญา	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๔๕	การเผยแผ่ศาสนาในโลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๑๑๒ ๔๔๖	ศาสนากับประชาธิปไตย	๓ (๓-๐-๖)

๓) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรีจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๑.๔. แสดงแผนการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)	
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๓๔	ภาษาบาลี	๓
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓
	วิชาแกนศาสนาและปรัชญา	
๑๑๒ ๓๑๐	ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู	๓
๑๑๒ ๓๐๓	จริยศาสตร์	๓
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓
๐๐๐ ๒๐๖	ภาษาอังกฤษขั้นสูง	๓
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาษาอังกฤษ	๓
	วิชาแกนศาสนาและปรัชญา	
๑๑๒ ๓๑๑	การเคลื่อนไหวใหม่ทางศาสนา	๓
๑๑๒ ๓๐๔	สุนทรียศาสตร์	๓
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๓	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓
๑๑๒ ๔๑๒	วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา พุทธปรัชญา	๓
xxx xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก) xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓
xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๕	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ) ปรัชญาเบื้องต้น	๓
xxx xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก) xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓
xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓
๐๐๐ ๒๒๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓
xxx xxx	หมวดวิชาเลือกเสรี xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
๐๐๐ ๓๔๒	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา กรรมฐาน ๓	๓
	วิชาแกนศาสนาและปรัชญา	
๑๑๒ ๓๐๑	อภิปรัชญา	๓
๑๑๒ ๓๐๒	ญาณวิทยา	๓
๑๑๒ ๓๐๗	ศาสนาในจีน เกาหลีและญี่ปุ่น	๓
๑๑๒ ๓๐๘	ศาสนาคริสต์	๓
	วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา	
๑๑๒ ๔๒๑	ภาษาศาสนา	๓
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
	วิชาแกนศาสนาและปรัชญา	
๑๑๒ ๓๐๕	ปรัชญาอินเดียสมัยโบราณ	๓
๑๑๒ ๓๐๖	ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ	๓
๑๑๒ ๓๐๙	ศาสนาอิสลาม	๓
	วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา	
๑๑๒ ๔๒๒	ศาสนาเปรียบเทียบ	๓
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาและปรัชญา	
xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓
	หมวดวิชาเลือกเสรี	
xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
๐๐๐ ๔๔๓	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา กรรมฐาน ๔	๓
๑๑๒ ๔๑๓	วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์	๓
๑๑๒ ๔๑๔	ปรัชญาวิเคราะห์	๓
๑๑๒ ๔๑๘	ศาสนากับสันติภาพ	๓
๑๑๒ ๔๑๙	ศาสนากับภาวะผู้นำ	๓
๑๑๒ ๔๒๐	ศาสนากับสถานภาพของสตรี	๓
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
๑๑๒ ๔๑๓	วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา ศึกษาอิสระทางศาสนาและปรัชญา	๓
๑๑๒ ๔๑๕	สัมมนาศาสนาและปรัชญา	๓
๑๑๒ ๔๑๖	ปรัชญาศาสนา	๓
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาและปรัชญา	
XXX XXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	๓
XXX XXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	๓
	รวม	๑๕

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาในสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา (ตามเอกสารในภาคผนวก ก)

๓.๒ ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่งทาง วิชาการ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
			ชื่อสถาบัน	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระมหาปพน กตสาโร,ดร ๓-๔๖๐๓-๐๐๓๒๖-๖๙-๗	พธ.ด. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒
		M.A. (Philosophy)	University of Madras, India	๒๕๔๓
		พธ.บ. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๐
รอง ศาสตราจารย์	พระครูปริยัติธรรมวงศ์, ดร. ๓-๔๔๐๓-๐๐๓๐๒-๗๘-๐	พธ.ด.(พุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘
		ศศ.ม. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๓๙
		พธ.ม. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๔
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์, ดร.	นายพลเผ่า เพ็งวิภาศ ๓-๑๐๑๕-๐๒๒๓๗-๕๑-๖	พธ.ด. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑
		ศศ.ม. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๔๘
		พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๔
อาจารย์	พระมหาประทีป สญญโม, ดร. ๓-๔๗๐๔-๐๐๒๘๖-๓๒-๘	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑
		ศศ.ม. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๔๗
		พธ.บ. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๘
อาจารย์	พระสมบัตร์ ฐิตญาโน, ดร. (สุขประเสริฐ) ๓-๓๖๑๒-๐๐๓๙๙-๙๐-๑	Ph.D. (Philosophy)	University of R.T.M.Nagpur,India	๒๕๕๙
		พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๙
		พธ.บ. (ปรัชญา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๖

๓.๒.๒ อาจารย์พิเศษ

เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม

ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรือภาคินพนธ์

ข้อกำหนดในการทำโครงการหรือภาคินพนธ์ ต้องเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ศาสนาและปรัชญากับศาสตร์สมัยใหม่ โดยต้องมีโครงการหรือภาคินพนธ์นำเสนอตามรูปแบบและระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด เพื่อพัฒนางานด้านศาสนาและปรัชญาในระดับประชาคมอาเซียน

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ที่นิสิตสนใจ สามารถอธิบาย ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการทำโครงการ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำโครงการ มีขอบเขตโครงการที่สามารถทำ เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตสามารถทำงานเป็นทีม มีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือ โปรแกรม ในการทำโครงการ และโครงการสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อได้

๕.๓ ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๒ ของปีการศึกษาที่ ๔

๕.๔ จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต

๕.๕ การเตรียมการ

มีการกำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการทางเว็บไซต์ และปรับปรุงให้ทันสมัยเสมอ อีกทั้งมีตัวอย่างโครงการให้ศึกษา

๕.๖ กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การประเมินผลทวนสอบมาตรฐาน โดยกำหนด เกณฑ์/มาตรฐานการประเมินผลรายวิชา

๕.๖.๒ ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๓ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๔ ผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน

๕.๖.๕ ผู้เรียนนำเสนอผลการศึกษาและรับการประเมินโดยผู้สอนประจำรายวิชา

๕.๖.๖ ผู้สอนเข้าฟังการนำเสนอผลการศึกษาของผู้เรียน

๕.๖.๗ มีการนำคะแนนแต่ละรายวิชาเสนอขอความเห็นจากอาจารย์ประจำวิชา ผ่าน คณะกรรมการหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารคณะ

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	- มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา - มีการกำหนดระเบียบสำหรับนิสิตพระภิกษุและนิสิตคฤหัสถ์ที่แตกต่างกัน - มีการเสริมกิจกรรมการไหว้ครู การทำสามัคยาภิกรรม - มีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบตลอดจนมีวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่มและมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจนกำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเองเช่นการเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น - การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม - การสัมมนานิสิตประจำปี - การทัศนศึกษา
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	- มีการจัดตั้งชมรมนิสิต - มีการให้ความรู้ถึงแก่นนิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านศาสนาและปรัชญาไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ให้นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้ - มีการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
	- มีการให้บริการวิชาการแก่สังคม

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๒.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการสอน
- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ

(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ

(๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

(๑) ทดสอบย่อย

(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน

(๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

(๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ

(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา

(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ

(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ

(๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) ทดสอบย่อย

(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม

(๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- (๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๒.๒ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบ ต่อผลการเรียนรู้ใดบ้างของ

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต																
๑.๑ วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม		●	●	●		●		●	●		●			●	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป			●	●		●	●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล			●	●	●			●	●	●				●	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			●	●		●			●		●			●	●
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น			●	●	●			●			●				●
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย			●	●		●	●	●					●		●
๑.๒ วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง			●	●		●		●				●			
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น		●		●		●		●	●			●	●		●
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน		●	●	●		●		●	●		●	●		●	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น				●			●							●	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้			●	●		●	●		●			●	●	●	●
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่				●		●	●		●			●	●		●

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น				●	●		●	●		●					
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		●		●		●	●		●			●			
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน			●	●	●		●		●			●			●
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น				●				●						●	

๒.๓ หมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการสอน
- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

(๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน

(๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย

(๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้

(๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน

(๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ

(๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ

(๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) ทดสอบย่อย

(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) นำเสนอผลงาน

๒.๔ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาพระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้างของ

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

(๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา

(๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม

(๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

ความรับผิดชอบหลัก

ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑.คุณธรรม จริยธรรม			๒.ความรู้			๓.ทักษะทางปัญญา			๔.ทักษะความสัมพันธ์ฯ			๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขฯ		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๒. หมวดวิชาเฉพาะ																
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	●			●	●		●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา		●		●		●		●	●		●		●	●	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	●			●			●				●			●	
๐๐๐ ๑๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	●		●			●	●	●				●	●		●
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา		●		●		●			●	●				●	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ		●	●		●			●	●			●			●
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	●		●			●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	●					●			●		●	●		●	●

๒.๕ หมวดวิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีความซื่อสัตย์และสุจริต
- (๒) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- (๓) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชชาติ และพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน
- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียน

ฝึกการแก้ปัญหาการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน
- (๒) ประเมินจากผลงานและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) ประเมินคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้และความเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางศาสนาและปรัชญา
- (๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยวิธีการทางศาสนาและปรัชญา
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางศาสนาและปรัชญา

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) การทดสอบย่อย
- (๒) การสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ประเมินจากรายงาน หรืองานที่มอบหมาย

(๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) สามารถคิดเป็นเหตุเป็นผล และคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

(๒) สามารถสังเคราะห์ แปลความหมาย และสรุปประเด็นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

(๓) สามารถบูรณาการความรู้ทางศาสนาและปรัชญาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม

(๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

(๓) มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงการ และนำเสนอ

(๔) ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสภาพจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) การทดสอบย่อย

(๒) การสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

(๓) ประเมินจากรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) มีภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

(๒) สามารถปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลาย

(๓) สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ

(๑) มีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบ และการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

(๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

**กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ
ความรับผิดชอบ**

(๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้ การสอน และ
การทำงานร่วมกับเพื่อน

(๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

**ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ**

(๑) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอ
ข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม

(๒) มีตรรกะทางความคิด สามารถในการประเมินผลอย่างมีวิจารณ์ญาณและนำแนวคิด
เชิงสถิติมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม

(๓) มีทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**

(๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่าง
ผู้เรียนกับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และ
การสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

**กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**

(๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
หรือคณิตศาสตร์

(๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่างๆ

(๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย

**๒.๖ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา
(Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาใน**

หลักสูตรรับผิดชอบต่อการการเรียนรู้ใดบ้างของ

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีความซื่อสัตย์และสุจริต
- (๒) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- (๓) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้และความเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางศาสนาและปรัชญา
- (๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยวิธีการทางศาสนาและปรัชญา
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางศาสนาและปรัชญา

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถคิดเป็นเหตุเป็นผล และคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ
- (๒) สามารถสังเคราะห์ แปลความหมาย และสรุปประเด็นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
- (๓) สามารถบูรณาการความรู้ทางศาสนาและปรัชญาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

ทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มีภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- (๒) สามารถปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลาย
- (๓) สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยี

สารสนเทศ

(๑) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม

(๒) มีตรรกะทางความคิด สามารถในการประเมินผลอย่างมีวิจารณ์ญาณและนำแนวคิดเชิงสถิติมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม

(๓) มีทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping) หมวดวิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา

ความรับผิดชอบหลัก

ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๒.๒ วิชาแกนศาสนาและปรัชญา																
๑๑๒ ๓๐๑	อภิปรัชญา				●	●		●	●			●		●		●
๑๑๒ ๓๐๒	ญาณวิทยา		●		●	●		●	●			●		●		●
๑๑๒ ๓๐๓	จริยศาสตร์	●		●		●	●	●		●	●		●		●	
๑๑๒ ๓๐๔	สุนทรียศาสตร์				●		●		●			●		●		●
๑๑๒ ๓๐๕	ปรัชญาอินเดียสมัยโบราณ			●	●	●		●	●			●		●		●
๑๑๒ ๓๐๖	ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ			●	●	●		●	●			●		●		●
๑๑๒ ๓๐๗	ศาสนาในจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี	●		●	●	●			●		●		●	●		
๑๑๒ ๓๐๘	ศาสนาคริสต์	●		●	●	●			●		●		●	●		
๑๑๒ ๓๐๙	ศาสนาอิสลาม	●		●	●	●			●		●		●	●		
๑๑๒ ๓๑๐	ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู	●		●	●	●			●		●		●	●		
๑๑๒ ๓๑๑	การเคลื่อนไหวใหม่ทางศาสนา		●				●		●	●		●			●	
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา																
๑๑๒ ๔๑๒	พุทธปรัชญา			●	●	●		●					●			●
๑๑๒ ๔๑๓	ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์				●	●		●					●		●	
๑๑๒ ๔๑๔	ปรัชญาวิเคราะห์					●	●	●	●				●	●		
๑๑๒ ๔๑๕	สัมมนาศาสนาและปรัชญา		●				●			●		●				●

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑๑๒ ๔๑๖	ปรัชญาศาสนา			●	●	●			●		●			●		
๑๑๒ ๔๑๗	ศึกษาอิสระทางศาสนาและปรัชญา		●	●			●			●			●	●		
๑๑๒ ๔๑๘	ศาสนากับสันติภาพ		●				●			●			●	●		
๑๑๒ ๔๑๙	ศาสนากับภาวะผู้นำ	●		●		●	●			●	●					●
๑๑๒ ๔๒๐	ศาสนากับสถานภาพของสตรี			●		●		●		●		●				●
๑๑๒ ๔๒๑	ภาษาศาสนา			●	●		●		●			●		●		
๑๑๒ ๔๒๒	ศาสนาเปรียบเทียบ		●		●	●				●		●		●		
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาและปรัชญา																
๑๑๒ ๓๒๓	ปรัชญาไทย			●	●	●			●			●		●		
๑๑๒ ๓๒๔	ปรัชญาเปรียบเทียบ		●			●	●		●			●				●
๑๑๒ ๓๒๕	ปรัชญาหลังนวยุค				●	●			●			●			●	
๑๑๒ ๓๒๖	จริยศาสตร์ประยุกต์	●		●			●			●		●			●	
๑๑๒ ๓๒๗	ปรัชญาสังคมและการเมือง		●		●	●			●	●	●					●
๑๑๒ ๓๒๘	ปรัชญาการศึกษา		●		●		●	●	●				●			●
๑๑๒ ๔๒๙	ศาสตร์แห่งการตีความ		●	●	●					●			●	●		
๑๑๒ ๔๓๐	ปรัชญาอัตถิภาวนิยม				●		●	●	●				●	●		
๑๑๒ ๔๓๑	ปรัชญาประวัติศาสตร์				●	●			●		●			●		
๑๑๒ ๔๓๒	ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย				●	●		●				●		●		
๑๑๒ ๔๓๓	ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง				●	●		●				●		●		

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑๑๒ ๔๓๔	ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่				●	●		●				●		●		
๑๑๒ ๓๓๕	ศาสนาในอาเซียน		●	●			●			●	●		●			●
๑๑๒ ๓๓๖	ศาสนากับวัฒนธรรม		●	●			●			●	●		●			●
๑๑๒ ๓๓๗	ศาสนากับภูมิปัญญาท้องถิ่น		●	●			●			●	●		●			●
๑๑๒ ๓๓๘	จิตวิทยาศาสนา	●	●				●		●	●		●				●
๑๑๒ ๓๓๙	ศาสนาสวนทางศาสนา		●	●		●			●	●			●			●
๑๑๒ ๓๔๐	ศาสนากับการพัฒนาวิชาชีพ	●	●		●					●	●				●	
๑๑๒ ๔๔๑	ศาสนากับรัฐศาสตร์			●		●		●			●			●		
๑๑๒ ๔๔๒	ศิลปะทางศาสนา			●	●				●			●		●		
๑๑๒ ๔๔๓	ศาสนากับโลกปัจจุบัน			●		●				●		●		●		
๑๑๒ ๔๔๔	การใช้เหตุผลทางปรัชญา		●				●		●		●					●
๑๑๒ ๔๔๕	การเผยแผ่ศาสนาในโลกปัจจุบัน		●			●			●				●	●		
๑๑๒ ๔๔๖	ศาสนากับประชาธิปไตย			●			●	●			●			●		

๔. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑	-นิสิตมีความรู้พื้นฐานพระพุทธศาสนา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ -นิสิตสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ -นิสิตมีทักษะพื้นฐานการอ่านงานศาสนาและปรัชญา -นิสิตมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
ชั้นปีที่ ๒	-นิสิตมีความรู้พระพุทธศาสนา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาทางปรัชญา -นิสิตมีทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ดี -นิสิตมีทักษะเบื้องต้นในการค้นคว้าประเด็นศาสนาและปรัชญา -นิสิตรู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
ชั้นปีที่ ๓	-นิสิตรู้เนื้อหาวิชาพุทธปรัชญา ปรัชญาตะวันตก ปรัชญาตะวันออก และศาสนา -นิสิตมีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาศาสนาและปรัชญาอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
ชั้นปีที่ ๔	-นิสิตรู้เนื้อหาวิชาศาสนาและปรัชญาที่สำคัญครบถ้วนและประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา -นิสิตมีทักษะในการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นศาสนาและปรัชญา และยอมรับความแตกต่างทางความคิดและการปฏิบัติทางศาสนา -นิสิตประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติและพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ภาคผนวก ค)

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิตกำลังศึกษาอยู่

(๑) ให้กำหนดระบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิตเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องทำความเข้าใจตรงกันทั้งสถาบัน และนำไปดำเนินการจนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกจะต้องสามารถตรวจสอบได้

(๒) การทวนสอบในระดับรายวิชาควรให้นิสิตประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา มีคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบให้เป็นไปตามแผนการสอน มีการประเมินข้อสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(๓) การทวนสอบในระดับหลักสูตรสามารถทำได้โดยมีระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

๒.๒. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิตสำเร็จการศึกษา

การกำหนดกลวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต ควรเน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพของบัณฑิต ที่ทำอย่างต่อเนื่องและนำผลวิจัยที่ได้ย้อนกลับมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงานโดยองค์กรระดับสากล โดยการวิจัยอาจจะทำดำเนินการดังตัวอย่างต่อไปนี้

(๑)ภาวะการณ์ได้งานทำของบัณฑิต

(๒) การตรวจสอบจากผู้บัณฑิต/ผู้ประกอบการ

(๓) การประเมินตำแหน่ง และหรือความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิต

(๔)การประเมินจากสถานศึกษาอื่น ที่บัณฑิตเข้าศึกษาเพื่อปริญญาที่สูงขึ้นในสถานศึกษา
นั้นๆ

(๕)การประเมินจากศิษย์เก่าที่ไปประกอบอาชีพ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นด้วย

(๖)ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่มาประเมินหลักสูตร หรือ เป็นอาจารย์พิเศษ ต่อความพร้อมของนิสิตในการเรียนและสมบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ของนิสิต

(๗)ผลงานของนิสิตที่วัดเป็นรูปธรรมได้ อาทิ จำนวนโครงการที่นิสิตได้จัดทำและได้รับการยอมรับจากสังคมจนได้รับการจดสิทธิบัตร จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ จำนวนกิจกรรมทางการกุศลเพื่อสังคมและประเทศชาติ และจำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๓.๑ การสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑โดยนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน๒เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

(๒) ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน

(๓) ไม่มีพันธะด้านหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

๓.๒การสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและเงื่อนไขอื่นๆ ตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีผ่านเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑)เกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษของนิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๓

(๒) เกณฑ์มาตรฐานทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๓

(๓) การประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๓

หมวดที่ ๖

การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

๑.๑ มีการปฐมนิเทศแนะแนวการเป็นครูแก่อาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของมหาวิทยาลัย ตลอดจนในหลักสูตรที่สอน

๑.๒ ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องโดยผ่านการทำวิจัยสายตรงในสาขาวิชาที่ไม่ใช่วิจัยในแขนงศาสนาและปรัชญาเป็นอันดับแรก การสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

(๑) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องโดยผ่านการทำวิจัยสายตรงในสาขาวิชาที่ไม่ใช่วิจัยในศาสนาและปรัชญาเป็นอันดับแรก การสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

(๒) การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

๒.๒. การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

(๑) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

(๒) มีการกระตุ้นอาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

(๓) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ เป็นรอง

(๔) จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

(๕) จัดให้อาจารย์ทุกคนเข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่าง ๆ

(๖) จัดให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการต่าง ๆ

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การบริหารหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร จะต้องประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยมีคณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๕ รูป/คน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ผู้สอน

๑.๒ จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ผู้สอน

๑.๓ กำกับภาระงานและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๔ จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตามรอบระยะเวลา ๕ ปี

๑.๕ มีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษา เพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑ – ๕ และอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๒. บัณฑิต

๒.๑ หลักสูตรติดตามคุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร โดยพิจารณาจากข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้ และการมีงานทำของบัณฑิต นอกจากนั้นยังติดตามความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

๒.๒ หลักสูตรสำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรกำหนดว่า ผู้ใช้บัณฑิตจะต้องมีคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

๓. นิสิต

๓.๑ หลักสูตรวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบและกลไก โดยกำหนดคุณสมบัติของนิสิตให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใส ชัดเจน มีเครื่องมือในการคัดเลือกนิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๓.๒ หลักสูตรจัดกระบวนการในการส่งเสริมและพัฒนานิสิต มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมีกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึกสาธารณะ

๓.๓ หลักสูตรจัดกระบวนการในการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และมีการวางระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของนิสิต เพื่อให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๓.๔ หลักสูตรรักษาอัตราความคงอยู่ อัตราความสำเร็จการศึกษา โดยการควบคุมติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตร และมีการจัดรายงานผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิตเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

๔. อาจารย์

หลักสูตรมีกระบวนการบริหารและพัฒนาอาจารย์ ตั้งแต่ระบบการรับอาจารย์ใหม่ การคัดเลือกอาจารย์โดยให้ความสำคัญกับคุณสมบัติความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนาและปรัชญา และความมุ่งมั่นในการผลิตผลงานทางวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ การรับอาจารย์ใหม่

มหาวิทยาลัยคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่จะต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิชาศาสนาและปรัชญาหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์ โดยจะต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ทั้งนี้ การรับอาจารย์ใหม่จะต้องนำไปสู่การมีอัตรากำลังที่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้ามาศึกษาในหลักสูตร

๔.๒ การบริหารอาจารย์

หลักสูตรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยมอบหมายภาระงานตามความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ส่งเสริมจูงใจสนับสนุนในการพัฒนาผลงานทางวิชาการ มีระบบยกย่องและธำรงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้อัตรากำลังของอาจารย์อยู่ในระดับสูง และมีคะแนนความพึงพอใจของอาจารย์มากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

ทั้งนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประชุมร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผลและให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการ

ปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดตามหลักสูตร และได้บันทึกเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๓. การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

หลักสูตรศาสนาและปรัชญาสนับสนุนให้อาจารย์ทั้งหมดได้รับการพัฒนาด้านวิชาการหรือวิชาชีพส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องโดยอาจารย์ทุกท่านจะต้องผลิตผลงานทางวิชาการให้ได้ดังนี้

๑) ผลงานวิจัย จำนวน ๑ เรื่อง ในรอบ ๒ ปี หรือ

๒) บทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารที่อยู่ในฐาน TCI จำนวน ๑ เรื่องต่อปี หรือ

๓) เอกสารประกอบการสอน / หนังสือ / ตำรา / งานแปล ประเภทใดประเภทหนึ่ง จำนวน ๑ เรื่องต่อปี

ทั้งนี้ ทุกส่วนงานที่เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา จะต้องพัฒนาระบบและกลไกภายในที่เอื้อต่อการพัฒนาผลงานทางวิชาการดังกล่าวข้างต้น ในขณะเดียวกันในด้านประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์จะต้องได้รับผลการประเมินความพึงพอใจจากนิสิตมีคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

๕. หลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผู้เรียน

หลักสูตรมีการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตรมีการควบคุมกำกับกับการจัดทำรายวิชา การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในแต่ละรายวิชา มีการประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สารของรายวิชาในหลักสูตร

หลักสูตรจัดการเรียนการสอนให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตรงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชาและหลักสูตร โดยใช้กระบวนการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นเครื่องในการกำกับให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน มคอ.๒

๕.๒ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรจัดผู้สอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ตามความรู้ความสามารถและความชำนาญในเนื้อหา ทั้งนี้คำนึงถึงสาขาวิชา ประสบการณ์ทำงาน และผลงานทางวิชาการของผู้สอน โดยมีการกำกับให้อาจารย์ทุกท่านจะต้องมีการทำประมวลการสอนรายวิชา (มคอ. ๓) ทุกรายวิชา และมีการประเมินการจัดการเรียนการสอน (มคอ.๕) ทุกรายวิชา รวมทั้งมีการประเมินหลักสูตร (มคอ.๗) อย่างครบถ้วน ส่งเสริมให้อาจารย์จัดกิจกรรมที่เป็นกระบวนการบูรณาการจัดการเรียนการสอนเข้ากับพันธกิจด้านการวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างครบถ้วน

๕.๓ การประเมินผู้เรียน

หลักสูตรมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ทั้งข้อสอบแบบปรนัย อัตนัย การบ้าน รายงานที่มอบหมาย การสอบปากเปล่า การสังเกตพฤติกรรม การวัดทักษะการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

หลักสูตรจัดเตรียมความพร้อมทางกายภาพทั้งห้องเรียนสภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งสนับสนุนการศึกษา ประกอบด้วยห้องสมุด ฐานข้อมูลทรัพยากรการเรียนรู้ วารสารวิชาการเพื่อการสืบค้นให้เพียงพอและทันสมัย บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพียงพอและทั่วถึงตามความต้องการของนิสิต โดยมีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยตลอดเวลาโดยอาศัยผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มากกว่า ๓.๕ คะแนน (จากระดับ ๕)

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
(๑) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
(๒) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา	X	X	X	X	X
(๓) มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
(๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ & ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
(๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
(๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่	X	X	X	X	X

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
กำหนดในมคอ.๓ &๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา					
(๗) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X	X	X
(๘) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
(๙) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
(๑๐) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
(๑๑) ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนน ๕.๐				X	
(๑๒) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐					X

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

(๑) ช่วงก่อนการสอนควรมีการประเมินกลยุทธ์การสอนโดยทีมผู้สอน และ/หรือ การปรึกษาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรหรือวิธีการสอน ส่วนช่วงหลังการสอนควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนโดยนิสิตและการวิเคราะห์ผลการเรียนของนิสิต

(๒) ด้านกระบวนการนำผลการประเมินไปปรับปรุง สามารถทำโดยรวบรวมปัญหา/ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและทีมผู้สอนนำไปปรับปรุงและรายงานผลต่อไป

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

การประเมินทักษะดังกล่าวสามารถทำได้โดยการ

- (๑) ประเมินโดยนิสิตในแต่ละวิชา
- (๒) การสังเกตการณ์ของผู้รับผิดชอบหลักสูตร และ/หรือทีมผู้สอน
- (๓) ภาพรวมของหลักสูตรประเมินโดยบัณฑิตใหม่
- (๔) การทดสอบผลการเรียนรู้ของนิสิตเทียบกับสถาบันอื่นในหลักสูตรเดียวกัน

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

การประเมินหลักสูตรในภาพรวม โดยสำรวจข้อมูลจาก

- (๑) นิสิตปีสุดท้าย/ บัณฑิตใหม่
- (๒) ผู้ว่าจ้าง
- (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รวมทั้งสำรวจสัมฤทธิ์ผลของบัณฑิต

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๗ ข้อ ๗ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน)

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

- (๑) รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูล จากการประเมินจากนิสิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
- (๒) วิเคราะห์ทบทวนข้อมูลข้างต้น โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร
- (๓) เสนอการปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์

ภาคผนวก ก

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต

๑.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม (Man and Society)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไข ปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคม ยุค New Normal	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป (General Law)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พันัยกรรม สัญญาประเภทต่างๆ ที่จำเป็น ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล (Computer and Digital Technology)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ความปลอดภัย กฎหมาย จริยธรรมในสังคมดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ฝึกทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ และการนำเสนอข้อมูลได้	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communications)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ	
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)

	ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาระจำเป็นของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญา ตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา	
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย (The Mathematic and Statistic for Research)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชันเมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย	

๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Economics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์	

	ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความจำเป็น แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning)	๓ (๓-๐-๖)
	ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และสื่อสารสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม	
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Science and Technology)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี	
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Logic)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชาค การนิยามความหมาย ญัตติ ประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรัชญาและปรัชญาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสติวาท วิชาชาวาทของนาคคารุณ เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตกกับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์	
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม	

	หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาเหตุการณ์จำเป็นที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์จำเป็นของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลกบทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียงการเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนามนิยมสรรพนาม ปุจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อัพยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาต กรรตุจากจากธาตุ กริยาอาขยาตกรรมวาจก ภาววาจก นิชันทกรรตุจาก นิชันทกรรมวาจก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุจากเป็นกรรมวาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ความหมายในภาษาไทย ผูกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟังพูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม	
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ความหมายในภาษาไทย ผูกทักษะการฟังเข้าใจจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese)	๓ (๓-๐-๖)

	ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัย ข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบ ประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัย ข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบ ประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียนสนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐาน ที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัย ข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย (Thai Culture)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรมพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การ เผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมาและการพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงสมัยปัจจุบันความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและการพัฒนาการของ อารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยน	

	กันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตกและอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา (Peace Education)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้ง พัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆ อย่างสันติสุข	
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ (Leadership)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษาคุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความจำเป็นของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า	
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม	
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต หน้าที่ของพลเมืองและ	

	รับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้ นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป (General Religions)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความจำเป็น คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมาย ของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนา ปัจจุบันอิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือ ระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย	

๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และ วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น ภูมิติมรรค วิสุทธิมรรคคหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงศ์ เถภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคี่ติยวงศ์ มงคล- วิเสสเถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎก ฉบับสากล : วิถีธรรมจากพุทธปัญญา	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาจำเป็นของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณี วิภังค์ และมหาวัคค์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรจำเป็น เช่น พรหมชาลสูตร มหาปริณีพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังคสูตรในพระ สุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี (Pali)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-แปล บาลีเบื้องต้น	

๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา (History of Buddhism)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่างๆ ความจำเป็น ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Festival and Traditions)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่จำเป็นทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาลความจำเป็น คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมจำเป็นทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทย	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma in English)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่จำเป็นทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑ (Buddhist Meditation I)	๓ (๒-๒-๕)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ กาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒ (Buddhist Meditation II)	๓ (๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายานุปัสสนา สติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะหลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓ (Buddhist Meditation III)	๓ (๒-๒-๕)

	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔ (Buddhist Meditation IV)	๓ (๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	

๓. หมวดวิชาเฉพาะด้าน ๗๔ หน่วยกิต

๓.๑ วิชาแกนศาสนาและปรัชญา ๓๓ หน่วยกิต

๑๑๒๓๐๑	อภิปรัชญา (Metaphysics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและขอบข่ายของอภิปรัชญาในบริบททางอภิปรัชญาของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออก	
๑๑๒๓๐๒	ญาณวิทยา (Epistemology)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีญาณวิทยา ธรรมชาติ บ่อเกิด ขอบเขตของความรู้ วิธีการแสวงหาความรู้ และหลักเกณฑ์ตัดสินความรู้ของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออก	
๑๑๒ ๓๐๓	จริยศาสตร์ (Ethics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีสำคัญทางจริยศาสตร์ เกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินความดี คุณธรรม คุณค่าของชีวิตและการประยุกต์จริยศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	
๑๑๒ ๓๐๔	สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบข่าย ประวัติ พัฒนาการสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีพื้นฐาน และการตัดสินคุณค่าทางศิลปะจากยุคโบราณจนถึงปัจจุบันทั้งตะวันตกและตะวันออก	
๑๑๒ ๓๐๕	ปรัชญาอินเดียสมัยโบราณ (Ancient Indian Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาของคัมภีร์พระเวท อุปนิษัท และภควัทคีตา ปรัชญา นาสติกะ และปรัชญาอัสติกะ	
๑๑๒ ๓๐๖	ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ (Ancient Western Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)

	ศึกษาประวัติและพัฒนาการแนวคิดทางปรัชญาตะวันตกยุคโบราณของนักปรัชญากรีกยุคเริ่มแรก ยุครุ่งเรือง และยุคเสื่อม	
๑๑๒ ๓๐๗	ศาสนาในจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี (Religion in China, Japan and Korea)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาศาสนาในประเทศจีน เกาหลีและญี่ปุ่น โดยเฉพาะศาสนาพุทธศาสนาเต๋าศาสนาขงจื้อศาสนาชินโต และอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสังคม	
๑๑๒ ๓๐๘	ศาสนาคริสต์ (Christianity)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์พันธสัญญาเดิม คัมภีร์พันธสัญญาใหม่ พิธีกรรม การเผยแผ่ และโครงสร้างการบริหารของนิกายต่างๆ ในศาสนาคริสต์	
๑๑๒ ๓๐๙	ศาสนาอิสลาม (Islam)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์อัลกุรอาน พิธีกรรม การเผยแผ่ และโครงสร้างการบริหารของนิกายต่างๆ ในศาสนาอิสลาม	
๑๑๒ ๓๑๐	ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู (Brahmanism-Hinduism)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์คัมภีร์พระเวท คัมภีร์อุปนิษัต ภควัตคีตา พิธีกรรม การเผยแผ่ และโครงสร้างการบริหารของนิกายต่างๆ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	
๑๑๒ ๓๑๑	การเคลื่อนไหวใหม่ทางศาสนา (New Religious Movements)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษารูปแบบทางศาสนาในการเคลื่อนไหวทางสังคมผ่านวัฒนธรรม องค์กร และชาติพันธุ์ และการเคลื่อนไหวใหม่ทางศาสนาที่มีอิทธิพลต่อโลกปัจจุบัน	

๓.๒ วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา ๓๓ หน่วยกิต

๑๑๒ ๔๑๒	พุทธปรัชญา (Buddhist Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์หมโนทัศน์สำคัญในพุทธปรัชญา ด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ ตลอดจนวิเคราะห์อิทธิพลของหมโนทัศน์เหล่านี้ต่อแนวคิดสำคัญๆ ในทางปรัชญา	
๑๑๒ ๔๑๓	ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ (Symbolic Logic)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายลักษณะ และสัญลักษณ์ที่ใช้ในตรรกศาสตร์ ความสัมพันธ์และความแตกต่างจากตรรกศาสตร์แบบเดิม ญัตติ ข้ออ้างเหตุผล ค่าความจริง ความจริงเชิงตรรกะ ความสมเหตุสมผล การใช้สัญลักษณ์และวิธีทดสอบความสมเหตุสมผลแบบต่างๆ ตารางความจริง และข้ออ้างเหตุผลในตรรกศาสตร์ของญัตติ และตรรกศาสตร์ภาคินิเทศ	

๑๑๒ ๔๑๔	ปรัชญาวิเคราะห์ (Analytic Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ พัฒนาการของปรัชญาวิเคราะห์ และศึกษาวิเคราะห์ผลงานของนักปรัชญาวิเคราะห์	
๑๑๒ ๔๑๕	สัมมนาศาสนาและปรัชญา (Seminar in Religion and Philosophys)	๓ (๓-๐-๖)
	สัมมนาทางวิชาการในประเด็นปัญหาด้านศาสนาและปรัชญา ด้วยวิธีการอภิปราย เสวนาแลกเปลี่ยนทัศนะในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน	
๑๑๒ ๔๑๖	ปรัชญาศาสนา (Philosophy of Religion)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาลักษณะ และขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับศาสนา มนุษย์กับศาสนา ภาษาศาสนา ประสบการณ์ทางศาสนา ความมีอยู่ของความชั่ว สิ่งสูงสุด ความมีอยู่ของพระเจ้า	
๑๑๒ ๔๑๗	ศึกษาอิสระทางศาสนาและปรัชญา (Independent Study in Religion and Philosophys)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาค้นคว้าวิจัยทางศาสนาและปรัชญา ที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานกิจการทางศาสนาและปรัชญา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	
๑๑๒ ๔๑๘	ศาสนากับสันติภาพ (Religion and Peace)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด หลักคำสอนทางศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ บทบาทของศาสนาในการส่งเสริมสร้างสรรค์สันติภาพการประยุกต์หลักคำสอนทางศาสนาในการสร้างสันติภาพ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา	
๑๑๒ ๔๑๙	ศาสนากับภาวะผู้นำ (Religion and Leadership)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำทั่วไป ภาวะผู้นำตามแนวคิดของศาสนา คำสอนทางศาสนาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้นำ บทบาทของศาสนาที่มีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำ และอิทธิพลของศาสนาที่มีต่อพฤติกรรมของผู้นำ	
๑๑๒ ๔๒๐	ศาสนากับสถานภาพของสตรี (Religion and Women's Status)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพ ศักยภาพและบทบาทของสตรีในคัมภีร์ทางศาสนา แนวคิดสิทธิสตรีในศาสนา และวิเคราะห์บทบาทสตรีในการเข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนาและการธำรงรักษาศาสนา	
๑๑๒ ๔๒๑	ภาษาศาสนา (Language of Religion)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาบทบาทและความหมายของภาษาที่ใช้ในศาสนา วิเคราะห์ปัญหาทางภาษาและการตีความที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมสำคัญทางศาสนาในทัศนะของนักคิดคนสำคัญ	
๑๑๒ ๔๒๒	ศาสนาเปรียบเทียบ (Comparative Religion)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของศาสนาในประเด็นสำคัญ	

	เช่น การกำเนิด ศาสดา นิกาย พิธีกรรม หลักคำสอน การเผยแผ่ ลักษณะเด่นของศาสนา เป้าหมายสูงสุดของศาสนาเทวนิยมกับอเทวนิยม	
--	---	--

๓.๓ วิชาเลือกเฉพาะสาขา ๙ หน่วยกิต

๑๑๒ ๓๒๓	ปรัชญาไทย (Thai Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดภูมิปัญญาไทยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในแต่ละยุค แนวคิดของนักปราชญ์ และภูมิปัญญาชาวบ้าน	
๑๑๒ ๓๒๔	ปรัชญาเปรียบเทียบ (Comparative Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดทางปรัชญาด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา และจริยศาสตร์ ในแง่ความเหมือนและความต่างของนักปรัชญา และแนวคิดในปรัชญาตะวันตกและตะวันออก	
๑๑๒ ๓๒๕	ปรัชญาหลังนวยุค (Postmodern Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษากระบวนทัศน์ทางปรัชญาหลังนวยุคและวิเคราะห์วรรณกรรมหลังนวยุค	
๑๑๒ ๓๒๖	จริยศาสตร์ประยุกต์ (Applied Ethics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทั้งในระดับบุคคลและสังคม การตัดสินใจเชิงจริยธรรมโดยการประยุกต์หลักการและทฤษฎีทางจริยศาสตร์	
๑๑๒ ๓๒๗	ปรัชญาสังคมและการเมือง (Social and Political Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและขอบข่ายของปรัชญาสังคมและการเมือง ทฤษฎีทางสังคมและการเมืองในทางปรัชญาทั้งตะวันตกและตะวันออก กำเนิดและพัฒนาการของสังคม การกำเนิดรัฐ ทฤษฎีสัญญาประชาคม ระบบการเมืองและการบริหารรัฐ แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม และแนวคิดเกี่ยวกับสังคมและการเมืองในพระพุทธศาสนา	
๑๑๒ ๓๒๘	ปรัชญาการศึกษา (Philosophy of Education)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ และแนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาสำนักต่าง ๆ และปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาไทย	
๑๑๒ ๔๒๘	ศาสตร์แห่งการตีความ (Hermeneutics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาการตีความแบบตะวันตกและตะวันออก โดยเน้นคัมภีร์ทางศาสนาและอิทธิพลแนวคิดปรัชญาที่นำไปสู่รูปแบบการตีความคำสอนทางศาสนาที่เหมาะสมกับยุคสมัย	

๑๑๒ ๔๒๙	ปรัชญาอัตถิภาวนิยม (Philosophy of Existentialism)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาที่สำคัญของนักคิดกลุ่มอัตถิภาวนิยม เช่น ภาวะมนุษย์ เสรีภาพ กาละ ในปรัชญาของเฮอเรน เกียร์เกการ์ด, เฟดริก นิตส์เซ, อันแบร กามูส์และฌอง-ปอล ซาตร์	
๑๑๒ ๔๓๐	ปรัชญาประวัติศาสตร์ (Philosophy of History)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาปรัชญาประวัติศาสตร์ วิเคราะห์ความจริง และข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ ศึกษาปรัชญาประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ของนักปรัชญา	
๑๑๒ ๔๓๑	ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย (Contemporary Indian philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาปรัชญาอินเดียร่วมสมัยของสวามี รามกฤษณะ สวามี วิเวกานันทะ รพินทรนาถฐากูร์ ศรีอรรถพิโท มหาตมคานธี ราธกฤษณะ กฤษณจันทะ ภัฏฐาจารย์ และอัมเบดการ์	
๑๑๒ ๔๓๒	ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง (Medieval Western Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาปรัชญาตะวันตกสมัยกลางของเซนต์ออกัสตินเซนต์แอนเซล์มปีเตอร์ อเบลาร์ดเซนต์ โทมัส อควินัสคุนส์ สโคตัส และวิลเลียม แห่งออกคัม	
๑๑๒ ๔๓๓	ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ (Modern Western Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ของเรอเน เดการ์ตส์ สปีโนซา ไบ์นิช ฟรานซิส เบคอน โทมัส ฮอบส์ จอห์น ล็อก เบิร์กลีย์ เดวิด ฮูม ค้านท์ โซเพนเฮร์เออร์	
๑๑๒ ๓๓๕	ศาสนาในอาเซียน (Religions in Asean)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักคำสอนและวิถีปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาในประชาคมอาเซียนที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและประชาชนในประชาคมอาเซียน	
๑๑๒ ๓๓๖	ศาสนากับวัฒนธรรม (Religion and Culture)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวัฒนธรรม บ่อเกิดของศาสนาในฐานะเป็นวัฒนธรรม ศาสนากับวัฒนธรรมในฐานะเป็นปรากฏการณ์ร่วมทางสังคม วิทยาและมานุษยวิทยา ตลอดจนอิทธิพลของศาสนาในฐานะเป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรมด้านต่างๆ	
๑๑๒ ๓๓๗	ศาสนากับภูมิปัญญาท้องถิ่น (Religion and Local Wisdom)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักคำสอนของแต่ละศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับภูมิปัญญาในท้องถิ่น	

๑๑๒ ๓๓๘	จิตวิทยาศาสนา (Psychology of Religion)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดจิตวิทยาในศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทฤษฎีจิตวิทยากับหลักคำสอนในศาสนา คำสอนเกี่ยวกับกาย จิตและพฤติกรรมทางศาสนา อิทธิพลของคำสอนในศาสนาที่มีต่อวิถีคิดและพฤติกรรมของมนุษย์	
๑๑๒ ๓๓๙	สานเสวนาทางศาสนา (Religious Dialogue)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาทฤษฎี กระบวนการสานเสวนาในศาสนา และปฏิบัติการสานเสวนาระหว่างศาสนา	
๑๑๒ ๓๔๐	ศาสนากับการพัฒนาวิชาชีพ (Religions and Professional Development)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักคำสอนของศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาและวิชาชีพและบทบาทขององค์กรศาสนาที่มีต่อการสร้างและส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม	
๑๑๒ ๔๔๑	ศาสนากับรัฐศาสตร์ (Religion and Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดและหลักคำสอนของศาสนาที่สัมพันธ์กับแนวคิดหรือทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ บทบาท หน้าที่และอิทธิพลของศาสนาที่มีต่อการเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการเมืองการปกครอง และการนำหลักคำสอนทางศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการเมืองการปกครอง	
๑๑๒ ๔๔๒	ศิลปะทางศาสนา (Religious Arts)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาศรัทธาในศาสนาในฐานะที่เป็นแรงบันดาลใจของศิลปิน ปรัชญาธรรมที่แสดงออกในทางวรรณศิลป์ ศิลปวัตถุต่างๆ เชิงสัญลักษณ์ เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม และสถาปัตยกรรม อิทธิพลของศาสนาที่มีต่อผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงในอดีตจนถึงปัจจุบัน	
๑๑๒ ๔๔๓	ศาสนากับโลกปัจจุบัน (Religion and Current World)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาบทบาทของศาสนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มีต่อสถานการณ์ในโลกปัจจุบัน	
๑๑๒ ๔๔๔	การใช้เหตุผลทางปรัชญา (Philosophical Reasoning)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษารูปแบบการใช้เหตุผล การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่างๆ หลักการและวิธีการให้เหตุผลในพระพุทธศาสนา	
๑๑๒ ๔๔๕	การเผยแผ่ศาสนาในโลกปัจจุบัน (Propagation of Religions in Current World)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักการ รูปแบบ และวิธีการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน ศาสนาคริสต์ อิสลาม พราหมณ์-ฮินดู ซิกข์ และลัทธิความเชื่อใน	

	สมัยปัจจุบัน	
๑๑๒ ๔๔๖	ศาสนากับประชาธิปไตย (Religion and Democracy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดประชาธิปไตยในศาสนา และหลักคำสอนของศาสนาที่ส่งเสริม และสอดคล้องกับรูปแบบการปฏิบัติตามหลักการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย	

ภาคผนวก ข

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

**ตารางเปรียบเทียบการปรับปรุงของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
หลักสูตรพ.ศ. ๒๕๖๐กับหลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. ๒๕๖๕**

โครงสร้างหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๖๐		โครงการหลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๕	หมายเหตุ
รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๓๘๑๘๕๑๑๐๐๘๒๘ ภาษาไทย : พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Philosophy	รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสและสูตร: ๒๕๓๘๑๘๕๑๑๐๐๘๑๗ ภาษาไทย : พุทธศาสตร์ บัณฑิตสาขาวิชาศาสนา ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Religion	รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : xxxxxxxxxxxxxxxxxx ภาษาไทย: พุทธศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาศาสนา และปรัชญา ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Arts Program in Religion and Philosophy	รวม ๒ หลักสูตร เป็น ๑ หลักสูตร
ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตร์ บัณฑิต (ปรัชญา) ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (ปรัชญา) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Philosophy) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Philosophy)	ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตร์ บัณฑิต (ศาสนา) ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ.(ศาสนา) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Religion) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Religion)	ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตร์ บัณฑิต (ศาสนาและ ปรัชญา) ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (ศาสนา และปรัชญา) ชื่อเต็ม (อังกฤษ): Bachelor of Arts (Religion and Philosophy) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Religion and Philosophy)	รวม ๒ หลักสูตร เป็น ๑ หลักสูตร
ปรัชญาของหลักสูตร หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มุ่งให้ความรู้ และความเข้าใจทฤษฎีของ ปรัชญา สร้างบัณฑิตที่รับฟัง	ปรัชญาของหลักสูตร หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา มุ่งสืบสาน และศึกษาความสำคัญของ ศาสนาและปรัชญาของศาสนา	ปรัชญาของหลักสูตร หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา มุ่งให้ความรู้และความเข้าใจ หลักการทางศาสนาและ	ปรับปรุง และ แก้ไข

ความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล สามารถนำความรู้ทางปรัชญาไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ตนเองและสังคม	ต่างๆ เชิงบูรณาการกับประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมและประเทศต่อไป	ปรัชญา สร้างบัณฑิตที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลและเข้าใจชีวิตที่ดำรงตามหลักศาสนา สามารถนำความรู้ทางศาสนาและปรัชญาไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ตนเองและสังคม	
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (๑) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในปรัชญา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจัยวิชาการด้านปรัชญาทั้งตะวันออกและตะวันตกได้อย่างแตกฉาน (๒) เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำปรัชญาไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับศาสตร์สมัยใหม่ ในการพัฒนาชีวิตและสังคม (๓) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา	วัตถุประสงค์ (๑) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในทางศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์ และวิจัยวิชาการด้านศาสนาต่างๆ ได้อย่างแตกฉานชัดเจน (๒) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและสติปัญญา (๓) เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถพัฒนาชีวิต และสร้างเสริมสันติภาพแก่สังคมทุกระดับ และนำไป ประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและพัฒนาประเทศ ตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า	วัตถุประสงค์ (๑) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในศาสนาและปรัชญา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์งานวิชาการด้านปรัชญาได้อย่างแหลมคม และเข้าใจลึกซึ้งในศาสนาทั้งในด้านประวัติความเป็นมาและหลักคำสอน (๒) เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักศาสนาและปรัชญาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคม (๓) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา	ปรับปรุงและแก้ไข

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ พ.ศ. ๒๕๖๕

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		
วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม [๓(๓-๐-๖)]	- เพิ่มเติม

(Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคมตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน	(Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal	หน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๒ (๒-๐-๔) (General Law) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน ที่เกี่ยวกับพระสงฆ์กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้ เป็นการเฉพาะ และกฎหมายศาสนาอื่น	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป [๓(๓-๐-๖)] (General Law) ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พันัยกรรม สัญญาประเภทต่างๆ ที่จำเป็น ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	- เพิ่มเติม หน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๑๐๗ เทคนิคการศึกษา ระดับอุดมศึกษา (๒)(๒-๐-๔) (Technique of Higher Learning) ศึกษาเทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การเขียนรายงานและภาคินพนธ์	๐๐๐ ๑๑๑ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ [๓/(๓-๐-๖)](Language Skills for Learning) ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความวิเคราะห์ วิจัยและสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อ	-รวมรายวิชา เทคนิค การศึกษา ระดับอุดมศึกษาและ ภาษากับการสื่อสาร -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อ รายวิชา
๐๐๐ ๑๑๔ ภาษากับการสื่อสาร ๒ (๒-๐-๔) (Language and Communication) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษากับการ		

สื่อสาร การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านทักษะการเรียนรู้ภาษา ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และศึกษาระเบียบงานสารบรรณ	ประสม	-เพิ่มเติม หน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชา เลือก
	๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร [๓/(๓-๐-๖)] (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็น การแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ	-รวมรายวิชา ภาษาอังกฤษ เบื้องต้นและ ภาษาอังกฤษ ขั้นสูง -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมายและขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา ศาสนาและวิทยาศาสตร์ สาขาปรัชญา และสาระจำเป็นของปรัชญาสาขาต่างๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก	๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาระจำเป็นของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา	-เปลี่ยนรหัส วิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Logic) ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรัตตานูमान และปฤจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตร	๐๐๐ ๑๑๓ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Introduction to Logic) ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรัตตานูमानและปฤจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชา เลือก

อื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสติวาท วิชาชาวทีของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์	กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสติวาท วิชาชาวทีของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตกกับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์	
๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป ๒(๒-๐-๔) (General Religions) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความจำเป็น คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการหลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลกวิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย	๐๐๐ ๒๓๓ ศาสนาทั่วไป [๓(๓-๐-๖)] (General Religions) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความจำเป็น คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการหลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลกวิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)(Introduction to Linguistics) ศึกษาความหมายของภาษาและภาษาศาสตร์ สาขาของวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัทศาสตร์ (Phonetics) สรศาสตร์ (Phonemics) สัทอักษรสากล สัทอักษรไทย และหลักวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์	๐๐๐ ๑๑๐ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความจำเป็น แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Mathematics) ศึกษาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ข้อความประโยคเปิด ประพจน์ ตัวบ่งชี้ปริมาณ ค่าความจริง ตัวเชื่อมข้อความ และนิเสธ การหาค่าความจริง การสมมูลกันการให้เหตุผล เซต	๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย [๓ (๓-๐-๖)]/(Mathematics and Statistics for Research) ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์	-รวมรายวิชา คณิตศาสตร์ เบื้องต้น และ สถิติ เบื้องต้น และการวิจัย

ความหมายเขต ประเภทเขต เขตย่อย การเท่ากันของเขต การดำเนินการของเขต พิษคณิตของเขต และการประยุกต์เขต จำนวนจริง ระบบจำนวนจริงคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการ อสมการ ค่าสัมบูรณ์ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ฟังก์ชันเชิงซ้อน แมตริกซ์ การดำเนินการแมตริกซ์การเท่ากัน การบวก การคูณ ดีเทอร์มิแนนท์อินเวอร์สแมตริกซ์	ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางสถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย ๒(๒-๐-๔)(Basic Statistics and Research) ศึกษาหลักพื้นฐานทางสถิติ การจัดเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ การหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การกระจายปกติ และความเบ้ ส่วนเบี่ยงเบนความแปรปรวน ความน่าจะเป็น ค่าสถิติ Z T และ F ประชากรและการสุ่มตัวอย่างการทดสอบสมมติฐาน การวิจัยลักษณะและประเภทการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย รูปแบบการวิจัย การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย		
วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต	วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย ๒(๒-๐-๔) (Thai Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย	๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง [๓ (๓-๐-๖)] (Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง และการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิด	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบาย

และพระพุทธ ศาสนากับการเมืองการ	พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	รายวิชา
๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ๒(๒-๐-๔) (Economics in Daily Life) ศึกษาหลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ การทำงานของกลไกราคาในตลาดบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ เงินตราและสถาบันการเงิน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาและศึกษา เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทานการกำหนดราคา ดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจรายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันและเทคโนโลยี ในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	-เปลี่ยนรหัส วิชา -ปรับเปลี่ยน ชื่อรายวิชา - เพิ่มเติม หน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๒(๒-๐-๔)(Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิด การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการ สิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และ บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	๐๐๐ ๑๑๔ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม [๓(๓-๐-๖)] (Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิด การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการ สิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของ พระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๒(๒-๐-๔)(Current World Affairs) ศึกษาเหตุการณ์จำเป็นที่เกิดขึ้นในโลกทั้งมิติ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์จำเป็นของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาท	๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน [๓(๓-๐-๖)] (Current World Affairs) ศึกษาเหตุการณ์จำเป็นที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์จำเป็นของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของ	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต

ของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	พระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบันศึกษาเหตุการณ์จำเป็นที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์จำเป็นของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	
๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)(Basic English) ศึกษากฎเกณฑ์และการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่างๆ		-รวมเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced English) ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์ และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ศึกษา		-รวมเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)(Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบ ของนามศัพท์ การแจกรูปนาม	๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

ศัพท์สารารันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธ สรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วน ประกอบของ กริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาต กรรตุวาทจากจากธาตุ การแจกกรุปกริยา แปล และแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับ ไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉา สรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูป เป็นอาขยาต กรรตุวาทจากจากธาตุ การแจกกรุป กริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสม กับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	
๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Sanskrit) ศึกษานามศัพท์ การแจกกรุปนามศัพท์ พจน์ชนะการันต์ พจน์ชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็น อาขยาตกรรตุวาทจากจากธาตุ กริยาอาขยาต กรรมวาทก ภาววาทก นิษันตกรรตุวาทก นิ ษันตกรรมวาทก การสลับเปลี่ยนประโยค กรรตุวาทกเป็นกรรมวาทก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยค สันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง [๓(๓-๐-๖)] (Advanced Sanskrit) ศึกษานามศัพท์ การแจกกรุปนามศัพท์ พจน์ชนะ การันต์ พจน์ชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาต กรรตุวาทกจากจากธาตุ กริยา อาขยาตกรรมวาทก ภาววาทก นิษันตกรรตุวาทก นิษันตกรรมวาทก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวาทกเป็นกรรม วาทก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและ แต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ ที่ได้ศึกษา	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำระบบ ไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยฟังคำสั่ง คำ บรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดง ความหมายรูปธรรมและนามธรรม	๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วย เสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยฟังคำสั่ง คำบรรยาย จด บันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขอ อนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อ สิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่ แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วย	๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยขั้นสูง [๓(๓-๐-๖)] (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียง	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม

เสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุโทรทัศน์ การพูด วาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความและฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	สระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุโทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความและฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๘ ภาษาจีนเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่านการเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่านการเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาจีนขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง [๓(๓-๐-๖)] (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยคฝึกการอ่านเขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยคฝึกการอ่านเขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง [๓(๓-๐-๖)] (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยคฝึกการฟัง-	๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น [๓(๓-๐-๖)] (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยคฝึกการฟัง-	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต

อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบ ไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบ ไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	
๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษา ฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง [๓(๓-๐-๖)] (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย ๒(๒-๐-๔) (Thai Culture) ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทยประเภทของ วัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อ วัฒนธรรมไทย	๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย [๓(๓-๐-๖)] (Thai Culture) ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทยประเภทของ วัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การ อนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรม ไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของ วัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม ๒(๒-๐-๔)(Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัย ปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิด และพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและ ตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิด ผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบ ต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรม ตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารย ธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม [๓(๓-๐-๖)] (Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการ ของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุค ต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและ ตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิด สร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกัน ระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และ อิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและ วัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๑ ชีวิตกับจิตวิทยา ๒(๒-๐-๔) (Life and Psychology)	๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน [๓(๓-๐-๖)] (Psychology for Self-	-เปลี่ยนรหัส วิชา

ศึกษาพัฒนาการและองค์ประกอบของชีวิต ความสัมพันธ์ของจิตวิทยากับการดำรงชีวิต วิเคราะห์คุณสมบัติของจิตใจลักษณะต่างๆ ผลของสุขภาพจิตที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์ และการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม	Development) ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธ์ภาพและทำงานเป็นทีม	-ปรับเปลี่ยน ชื่อรายวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพ และประยุกต์วิทยา ๒(๒-๐-๔) (Physical Science and Technology) ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติ และผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคสมัยต่างๆ ความคิดเกี่ยวกับเอกภพ ระบบสุริยะ เทคโนโลยี เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การขนส่ง การสื่อสาร เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวันพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	๐๐๐ ๑๑๒ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สมัยใหม่ [๓(๓-๐-๖)] (Modern Science and Technology) ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและ ผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี	-เปลี่ยนรหัส วิชา -ปรับเปลี่ยน ชื่อรายวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๒๔๒ พื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ๒ (๒-๐-๔) (Introduction to Computer and Information Technology) ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประวัติของคอมพิวเตอร์และการสื่อสารองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบดิจิทัล ภาษาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ประเภทต่างๆ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ระบบการประมวลผล การวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนาระบบข้อมูลและการบริหารข้อมูล เครือข่ายและการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตและ เวิลด์ไวด์เว็บ ภัยคุกคามและความมั่นคงของ	๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล [๓(๓-๐-๖)] (Computer and Digital Technology) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคมดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทาเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต	-เปลี่ยนรหัส วิชา -ปรับเปลี่ยน ชื่อรายวิชา - เพิ่มเติม หน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา -ย้ายเป็นวิชา บังคับ

ระบบ จริยธรรมและสังคมไซเบอร์		
๐๐๐ ๒๖๔ สันติศึกษา ๒(๒-๐-๔) (Peace Education) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข	๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา [๓(๓-๐-๖)] (Peace Education) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๕ หลักธรรมาภิบาล ๒(๒-๐-๔) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความจำเป็นของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า	๐๐๐ ๒๓๐ หลักธรรมาภิบาล [๓(๓-๐-๖)] (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความจำเป็นของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๖ ภาวะผู้นำ ๒(๒-๐-๔) (Leadership) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตก	๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ [๓(๓-๐-๖)] (Leadership) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็น ที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตก	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	และภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	
	๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ [๓(๓-๐-๖)] (Media Literacy) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าวเทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม	-เพิ่มเติม รายวิชา
	๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม [๓(๓-๐-๖)] (Social Responsibility) ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริตและ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยการใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะเจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	-เพิ่มเติม รายวิชา
กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา		
ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐	ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
๑. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๔ หน่วยกิต ๒. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั่วไป จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	- ปรับ โครงสร้าง เป็นไม่มีกลุ่ม ย่อย

๓. กลุ่มวิชาวิปัสสนาธุระ จำนวน ๔ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี ๒ (๒-๐-๔) (Pali Literature) ศึกษาประวัติความหมายประเภทและ พัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎกอรุณกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนาและปกรณ์วิเสส วรรณกรรมบาลีในประเทศไทยและคุณค่า ของวรรณกรรมบาลี ต่อสังคมไทย	๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา [๓(๓-๐-๖)] (Buddhist Literature) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดย วิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ที่ปวงศาสนวงศ์ เถภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคีตยวงศ์ มงคล วิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรม จากพุทธปัญญา	- รวม รายวิชา วรรณคดี บาลี/ งานวิจัยและ วรรณกรรม ทาง พระพุทธ ศาสนา
๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Research and Literary Works on Buddhism) ศึกษางานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และ วรรณกรรม ทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์ วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ เช่น เถภูมิกถาของ พญาลิไท มังคลัตถทีปนี ของพระสิริมังคลาจารย์ กาพย์มหาชาติของ พระเจ้าทรงธรรม สังคีตยวงศ์ของสมเด็จพระ วันรัต (แก้ว) วัดพระเชตุพน พระมงคล วิเสสกถาของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรม พระยาวชิรญาณวโรรส แก่นพุทธศาสน์ ของ พุทธทาส กรรมทีปนีของพระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร)พุทธธรรมของพระพรหม คุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) พุทธวิทยาของ อาจารย์พร รัตนสุวรรณ และงานวิจัยและ วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย		

๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒ (๒-๐-๔)(Tipitaka Studies) ศึกษากำเนิด ความเป็นมาและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรถกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก	๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา [๓(๓-๐-๖)] (Tipitaka Studies) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกาอนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคค์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตรมหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังคสูตร ในพระสุตตันตปิฎกศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน ในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	- รวม รายวิชา พระไตรปิฎก ศึกษา/ พระวินัย ปิฎก/ พระ สุตตันตปิฎก /พระ อภิธรรม ปิฎก -เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่ ม เติ ม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Vinaya Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินัยปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎก		
๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Suttanta Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระสุตตันตปิฎกเลือกศึกษาวิเคราะห์พระสูตรที่สำคัญ คือ พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตรอัครคัลยสูตร รวมทั้งประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ จากนิกายทั้ง ๕ นิกาย คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ		
๐๐๐ ๒๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Abhidhamma Pitaka)		

ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎกเนื้อหา สาระ ประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรม ปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจ หลักปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป และ นิพพาน โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกา ประกอบ		
๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ ๒ (๒-๐-๔) (Pali Grammar) ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี ฐาน กรณ์ การออกเสียงพยัญชนะสังโยค การ เชื่อมอักษรด้วยสนธิกริโยปกรณ์ ประเภท และวิธีแจกคำนาม สังขยาอัပ္พยศัพท์ กิริยา อาขยาต นามกิตก์ กิริยากิตก์ สมาส และตัทธิต	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี [๓(๓-๐-๖)] (Pali) ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	-รวมรายวิชา บาลี ไวยากรณ์/ แต่งแปลบาลี -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อ วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒ (๒-๐-๔) (Pali Composition and Translation) ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดย อรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลัก ภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษ และसानวนที่ควรทราบ การแปลบาลีเป็น ไทยและแปลไทยเป็นบาลีจากหนังสือที่ กำหนด		
๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔)(History of Buddhism) ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญและลักษณะ เด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของ พระพุทธศาสนา การขยายตัวของพระพุทธ- ศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพล ของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมใน ประเทศนั้นๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและ	๐๐๐ ๑๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา [๓(๓-๐-๖)] (History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่ พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศ ต่างๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานา ประเทศพระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมใน นานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธ- ศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และ	-ปรับ รายวิชา ประวัติ พระพุทธ ศาสนา/ การปกครอง คณะสงฆ์ ไทย -เปลี่ยนรหัส

องค์การใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต	บทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	วิชา -เปลี่ยนชื่อ วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒ (๒-๐-๔) (ThaiSangha Administration) ศึกษาพัฒนาการของระบบการปกครองคณะสงฆ์ไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับต่างๆ กฎระเบียบ คำสั่งและประกาศที่สำคัญของคณะสงฆ์ การประยุกต์การปกครองและการบริหารในปัจจุบัน สำหรับคณะสงฆ์ไทย		
๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรม-พระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ความหมายคุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรม-พระพุทธศาสนา [๓(๓-๐-๖)] (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัย หลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทย	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๒ (๒-๐-๔) (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ในภาษาอังกฤษ	๐๐๐ ๒๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ [๓(๓-๐-๖)] (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ ๒ (๒-๐-๔) (Dhamma Communications) ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่		-ตัดออก

พระพุทธศาสนา ศิลปะการเขียนบทความ การพูดในที่ชุมชน การพัฒนาบุคลิกภาพ เกี่ยวกับการพูด การเทศนา การแสดง ปาฐกถาธรรม การอภิปราย และการใช้สื่อ ประกอบการบรรยาย		
๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมภาคปฏิบัติ ๑ (๒) (๑-๒-๔)(Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ วิธีการ และประโยชน์ของการปฏิบัติ กรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูป ฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิ वर्ณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการ ปฏิบัติและนำไปใช้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๑ ระยะ นิ่ง กำหนด ๑ ระยะ หรือ ๒ ระยะ	๐๐๐ ๑๔๐ กรรมฐาน ๑//[๓(๒-๒-๕)] (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์ และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรม ฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูป ฌาน ๔ วสี ๕ นิ वर्ณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึก ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นิ่ง กำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุง รายวิชา -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อ วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมภาคปฏิบัติ ๒ ๑ (๑-๒-๔)(Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติกายนุปัส สนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และ อานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะและวิปัสสนา ยานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นิ่งกำหนด ๒ ระยะ ส่งและสอบ อารมณ์	๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒//[๓(๒-๒-๕)] (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายนุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐาน สูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนา ยานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และ สามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยการเดินจงกรม นิ่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุง รายวิชา -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อ วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมภาคปฏิบัติ ๓ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติเวทนานุปัส สนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร	๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓//[๓(๒-๒-๕)] (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติ-	-ปรับปรุง รายวิชา -เปลี่ยนรหัส วิชา

นาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการ ปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปล ลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึก ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม ๓ ระยะ นั่งกำหนด ๓ ระยะ ส่งและ สอบอารมณ์	ปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควร รู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยการเดินจงกรม นั่ง กำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-เปลี่ยนชื่อ วิชชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ ๑ (๑-๒-๔)(Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติจิตตานุปัสสนา สติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดของไตรสิกขาและไตร ลักษณะ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่วิปัสสนูปกิ เลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๔ ระยะ นั่ง กำหนด ๔ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๔๔๓ กรรมฐาน ๔/[๓(๒-๒-๕)] (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานและอัมมานุปัสส นาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตรกระบวนการ การ เกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึก ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่ง กำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-รวมรายวิชา ธรรมะ ภาคปฏิบัติ ๕/ธรรมะ ภาคปฏิบัติ ๖ -เปลี่ยนรหัส วิชชา -เปลี่ยนชื่อ วิชชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต
๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (๒) (๑-๒-๔)(Buddhist Meditation V) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน ตามแนวอัมมานุปัสสนาสติปัฏ ฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิด ดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุปบาท หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการ เดินจงกรม ๕ ระยะ นั่งกำหนด ๕ ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์		
๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ ๑ (๑-๒-๔)(Buddhist Meditation VI) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานในพระสูตรที่เชื่อมโยงกับมหาสติ ปุฏฐานสูตร เช่น อปินณกสูตร สติสูตร อาการบรรลุมรรคผลและคุณธรรมของพระ อริยบุคคล ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดย		-ตัดออก

การเดินจงกรม ๖ระยะ นั่งกำหนด ๖ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์		
๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ ๑ (๑-๒-๔)(Buddhist Meditation VII) ศึกษาวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาธรรมที่ เกิดดับในขณะ ปฏิบัติฯ วิธีแก้สภาวะธรรม ของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัฏฐานสูตรฝึก ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม และนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์		-ตัดออก

วิชาแกนศาสนาและปรัชญา ๓๓ หน่วยกิต		
(หลักสูตรเดิม พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
๑๐๔๓๐๘ อภิปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Metaphysics) ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของ อภิปรัชญาเน้น ทฤษฎีจิตนิยม วัตถุนิยม และ ธรรมชาตินิยม ทั้งตะวันตก และตะวันออก	๑๑๒๓๐๑ อภิปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Metaphysics) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของอภิปรัชญา ในบริบททางอภิปรัชญาของนักปรัชญา ตะวันตกและตะวันออก	-เปลี่ยนรหัส วิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๔๓๒๗ ญาณวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Epistemology) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของญาณวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างญาณวิทยากับอภิปรัชญา แนวคิดทางญาณวิทยานับจากอดีตถึงปัจจุบัน เน้นประสบการณ์นิยมเหตุผลนิยมวิมตินิยม และปฏิบัตินิยม	๑๑๒๓๐๒ ญาณวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Epistemology) ศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีญาณวิทยา ธรรมชาติ บ่อเกิด ขอบเขตของความรู้ วิธีการแสวงหา ความรู้ และหลักเกณฑ์ตัดสินความรู้ของนัก ปรัชญาตะวันตกและตะวันออก	-เปลี่ยนรหัส วิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๔ ๓๒๖ จริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Ethics) ศึกษาแนวคิดทางจริยศาสตร์นับจากสมัย โบราณถึงปัจจุบันเน้น แนว ความคิดของ อริสโตเติล, คานต์, มิลล์ สำนักสุขนิยม และสุขนิยมแบบต่างๆ	๑๑๒ ๓๐๓ จริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Ethics) ศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีสำคัญทางจริยศาสตร์ เกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินความดี คุณธรรม คุณค่าของชีวิตและการประยุกต์จริยศาสตร์ใน ชีวิตประจำวัน	-เปลี่ยนรหัส วิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา

๑๐๔ ๓๒๘ สุนทรียศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Aesthetics) ศึกษาแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ที่สำคัญสองแขนงคือทฤษฎีศิลปะและทฤษฎีความงาม นับตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบันทั้งตะวันออกและตะวันตก	๑๑๒ ๓๐๔ สุนทรียศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Aesthetics) ศึกษาความหมาย ขอบข่าย ประวัติ พัฒนาการสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีพื้นฐาน และการตัดสินคุณค่าทางศิลปะจากยุคโบราณจนถึงปัจจุบันทั้งตะวันตกและตะวันออก	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๔ ๓๐๙ ปรัชญาอินเดียสมัยโบราณ ๓ (๓-๐-๖) (Ancient Indian Philosophy) ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาของคัมภีร์พระเวท อุปนิษัทและภควัทคีตา ประวัติ และหลักปรัชญานาสติกะ ๓ สำนัก และอัสติกะ ๖ สำนัก	๑๑๒ ๓๐๕ ปรัชญาอินเดียสมัยโบราณ ๓ (๓-๐-๖) (Ancient Indian Philosophy) ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาของคัมภีร์พระเวท อุปนิษัท และภควัทคีตา ปรัชญานาสติกะ และปรัชญาอัสติกะ	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๔ ๔๑๑ ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ ๓ (๓-๐-๖) (Ancient Western Philosophy)	๑๑๒ ๓๐๖ ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ ๓ (๓-๐-๖) (Ancient Western Philosophy)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย
ศึกษาความหมายของคำว่า ปรัชญา และ philosophy ประวัติแนวคิดของนักปรัชญากรีกสมัยโบราณ ได้แก่ ธาเลส (Thales) อานักซิมานเดอร์ (Anaximander) อานักซิเมเนส (Anaximenes) พิทากอรัส (Pythagoras) เฮราคลิตุส (Heraclitus) ปาร์มินิเดส (Parmenides) เซโนแห่งเอเลีย (Zeno of Elea) เอ็มเปโดเคลส (Empedocles) อานักซากอรัส (Anaxagoras) เดโมคริตุส (Democritus) โปรแทกอรัส (Protagoras) โซคราตีส (Socrates) พลาโต (Plato) อาริสโตเติล (Aristotle) ลัทธิไซนิค (Cynicism) ลัทธิเอพิคิวเรียน (Epicurianism) ลัทธิสโตอิก (Stoicism) ลัทธิวิมตินิยม (Scepticism) และ	ศึกษาประวัติและพัฒนากาแนวคิดทางปรัชญาตะวันตกยุคโบราณของนักปรัชญากรีกยุคเริ่มแรก ยุครุ่งเรือง และยุคเสื่อม	รายวิชา

ลัทธินีโอพลาโตนิซึม (Neo-Platonism)		
๑๐๔ ๓๐๑ พุทธจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Ethics) ศึกษาแนวคิดทางจริยศาสตร์ในระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงสุด ของ พระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับคุณค่าแห่ง พฤติกรรม เกณฑ์การตัดสินความดี-ชั่ว จุดหมายสูงสุด เพื่อเป็นพื้นฐานในการอธิบาย ตอบปัญหาทางจริยศาสตร์และปัญหาศีลธรรม ในสังคม		ตัดออก
๑๐๔ ๔๑๐ ศาสนาในจีน ๓ (๓-๐-๖) เกาหลี และญี่ปุ่น (Philosophy in China, Korea and Japan) ศึกษาประวัติและแนวคิดทางปรัชญาของจีน ,เกาหลี และญี่ปุ่น ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึง ปัจจุบันเน้นความคิดของของเล่าจื๊อ, ขงจื๊อ, เม้งจื๊อ, ชุนจื๊อ,มอจื๊อ,อันเฟยจื๊อ ,เหมาเซตง พระพุทธศาสนานิกายเซ็น	๑๑๒ ๓๐๗ ศาสนาในจีน ๓ (๓-๐-๖) ญี่ปุ่นและเกาหลี (Religion in China,Japan and Korea) ศึกษาศาสนาในประเทศจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี โดยเฉพาะศาสนาพุทธศาสนาเต๋าศาสนาขงจื๊อ ศาสนาชินโต และอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสังคม	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยน รายชื่อวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๓ ๓๐๖ พระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) เถรวาท (Theravada Buddhism) ศึกษาประวัติ พัฒนาการ และหลักคำสอนของ พระพุทธศาสนาเถรวาท ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน		ตัดออก
๑๐๓ ๓๐๗ พระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) มหายาน (Mahayana Buddhism) ศึกษาประวัติ พัฒนาการ และหลักคำสอนของ พระพุทธศานามหายาน ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน		

๑๐๓ ๓๐๘ ศาสนาคริสต์ ๓ (๓-๐-๖) (Christianity)	๑๑๒ ๓๐๘ ศาสนาคริสต์ ๓ (๓-๐-๖) (Christianity)	-เปลี่ยนรหัส วิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของ อภิปรายเน้น ทฤษฎีจิตนิยม วัตถุนิยม และ ธรรมชาตินิยม ทั้งตะวันออกและตะวันตก	ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหา สาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์พันธสัญญา เดิม คัมภีร์พันธสัญญาใหม่ พิธีกรรม การเผย แผ่ และโครงสร้างการบริหารของนิกายต่างๆ ในศาสนาคริสต์	
๑๐๓ ๔๐๙ ศาสนาอิสลาม ๓ (๓-๐-๖) (Islamism)	๑๑๒ ๓๐๙ ศาสนาอิสลาม ๓ (๓-๐-๖) (Islam)	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อ ภาษาอังกฤษ -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหา จากคัมภีร์ทางศาสนา รวมถึงพิธีกรรมและวัน สำคัญ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์อัลกุรอาน พิธีกรรม เช่น พิธีชะกาต การถือศีลอด ฮัจญ์ พิธีศพ และการบริหาร	ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหา สาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์อัลกุรอาน พิธีกรรม การเผยแผ่ และโครงสร้างการ บริหารของนิกายต่างๆ ในศาสนาอิสลาม	
๑๐๓ ๔๑๐ ศาสนาพราหมณ์- ๓ (๓-๐-๖) ฮินดู (Brahmanism-Hinduism)	๑๑๒ ๓๑๐ ศาสนา ๓ (๓-๐-๖) พราหมณ์-ฮินดู (Brahmanism-Hinduism)	-เปลี่ยนรหัส วิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหา สาระจากคัมภีร์ทางศาสนา รวมถึงพิธีกรรม และวันสำคัญ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์พระ เวทสังหิตา คัมภีร์ พราหมณะ อาร์ณยกะ อุปนิษัต ฤคเวทคีตา พิธีกรรม วันสำคัญและ การบริหาร	ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหา สาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์คัมภีร์พระเวท คัมภีร์อุปนิษัต ฤคเวทคีตา พิธีกรรม การเผย แผ่ และโครงสร้างการบริหารของนิกายต่างๆ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	
๑๐๓ ๔๑๑ แนวคิดใหม่ทาง ๓ (๓-๐-๖) ศาสนา (New Religion Movement)	๑๑๒ ๓๑๑ การเคลื่อนไหว ๓ (๓-๐-๖) ใหม่ทางศาสนา (New Religious Movement)	-เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อ วิชาภาษาไทย -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
ศึกษาแนวคิดใหม่ของศาสนาต่างๆ ทั้ง ตะวันออกและตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อสังคม โลกปัจจุบัน	ศึกษารูปแบบทางศาสนาในการเคลื่อนไหว ทางสังคมผ่านวัฒนธรรม องค์กรและชาติพันธุ์ และการเคลื่อนไหวใหม่ทางศาสนาที่มีอิทธิพล ต่อโลกปัจจุบัน	
๑๐๓ ๓๑๓ ศาสนาเต๋า ๓ (๓-๐-๖)		ตัดออก

ศาสนาขงจื้อ (Tao and Confucianism) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมทางศาสนาเข้ากับหลักธรรมทางศาสนาขงจื้อที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตในสังคม		
๑๐๓ ๔๑๕ ศาสนาโบราณ ๓ (๓-๐-๖) (Primitive Religions) ศึกษาความหมาย กำเนิด และการพัฒนาการของศาสนายุคแรกของมนุษย์ การนับถือธรรมชาติความเชื่ออำนาจลึกลับ มายาศาสตร์ ข้อนห้าม พิธีกรรม การนับถือผี การบูชาสัตว์ บูชาบรรพบุรุษ เครื่องรางและศึกษาศาสนาของกลุ่มเมโสโปเตเมีย ศาสนาของชาวอียิปต์ และศาสนากรีก-โรมัน		ตัดออก

วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา ๓๓ หน่วยกิต		
(หลักสูตรเดิม พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
๑๐๔ ๓๐๖ ปรัชญาพุทธ ๓ (๓-๐-๖) เถรวาท (Theravada Buddhist Philosophy) ศึกษาประวัติ วรรณคดีและการพัฒนาปรัชญาพุทธเถรวาทในเรื่องอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ สังคม การเมือง และลัทธิปรัชญาร่วมสมัยของพระพุทธเจ้า	๑๑๒ ๔๑๒ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Philosophy) ศึกษาวิเคราะห์ห่มโนทัศน์สำคัญในพุทธปรัชญา ด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ ตลอดจนวิเคราะห์อิทธิพลของมโนทัศน์เหล่านี้ต่อแนวคิดสำคัญๆ ในทางปรัชญา	-เปลี่ยนชื่อวิชาโดยรวมรายวิชาปรัชญาพุทธเถรวาท/ปรัชญาพุทธ
๑๐๔ ๓๐๗ ปรัชญาพุทธ ๓ (๓-๐-๖) มหายาน (Mahayana Buddhist Philosophy) ศึกษาประวัติพัฒนาการและหลักปรัชญาพุทธมหายาน สำนักต่าง ๆ ที่มีกำเนิดในอินเดีย		

ทิเบต จีน และญี่ปุ่น		
๑๐๔ ๔๑๘ ตรรกศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) สัญลักษณ์ (Symbolic Logic)	๑๑๒ ๔๑๒ ตรรกศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) สัญลักษณ์ (Symbolic Logic)	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข
ศึกษาความหมายและลักษณะของ ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ความสัมพันธ์และความ แตกต่างจากตรรกศาสตร์แบบเดิม ญัตติ ข้ออ้างเหตุผล ค่าความจริงความจริงเชิงตรรก ความสมเหตุสมผล การใช้สัญลักษณ์ และวิธี ทดสอบความสมเหตุสมผลแบบต่างๆ เช่น ตารางความจริง ของญัตติเชิงซ้อน และข้ออ้าง เหตุผลในตรรกศาสตร์ของญัตติ และ ตรรกศาสตร์ภาคินิเทศ	ศึกษาความหมายลักษณะ และสัญลักษณ์ที่ใช้ ในตรรกศาสตร์ ความสัมพันธ์และความ แตกต่างจากตรรกศาสตร์แบบเดิม ญัตติ ข้ออ้างเหตุผล ค่าความจริง ความจริงเชิง ตรรกะ ความสมเหตุสมผล การใช้สัญลักษณ์ และวิธีทดสอบความสมเหตุสมผลแบบต่างๆ ตารางความจริง และข้ออ้างเหตุผลใน ตรรกศาสตร์ของญัตติ และตรรกศาสตร์ภาค นิเทศ	คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๔ ๔๒๕ ปรัชญาวิเคราะห์ ๒ (๒-๐-๔) (Analytical Philosophy) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของปรัชญา วิเคราะห์สมัยปัจจุบัน เน้นงานของวิตก์เกนส ไต์น์, อันเฟรด แอร์, ชลิก เฟรเก เบอร์ทันด์ รัสเซลล์	๑๑๒ ๔๑๔ ปรัชญาวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) (Analytical Philosophy) ศึกษาประวัติ พัฒนาการของปรัชญาวิเคราะห์ และศึกษาวิเคราะห์ผลงานของนักปรัชญา วิเคราะห์	-แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มหน่วย กิต -เปลี่ยน รหัสวิชา
๑๐๔ ๔๑๖ สัมมนาปัญหา ๓ (๓-๐-๖) ปรัชญา (Seminar on Problem of Philosophy) สัมมนาปัญหาทั่วไป และปัญหาปรัชญาใน สังคมไทย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญหรืออยู่ในความ สนใจในปัจจุบัน	๑๑๒ ๔๑๕ สัมมนาปัญหา ๓ (๓-๐-๖) ศาสนาและ ปรัชญา (Seminar in Religion and Philosophys) สัมมนาทางวิชาการในประเด็นปัญหาด้าน ศาสนาและปรัชญา ด้วยวิธีการอภิปราย เสวนาแลกเปลี่ยนทัศนะในชั้นเรียนหรือนอก ชั้นเรียน	-แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา --เปลี่ยนชื่อ วิชาโดย รวมรายวิชา สัมมนา ปรัชญาและ สัมมนา ศาสนา -เปลี่ยน
๑๐๓ ๔๑๖ สัมมนาศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Religions) สัมมนาเกี่ยวกับความหมายศาสนา กำเนิด		

ของศาสนา มูลเหตุของศาสนา จากศาสนา โบราณ จนถึงความเชื่อเรื่องศาสนาปัจจุบัน หน้าที่และบทบาทของศาสนาที่มีต่อสังคม		รหัสวิชา
๑๐๔ ๔๑๙ ปรัชญาศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Religion) ศึกษาลักษณะและขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาศาสนา มนุษย์ กับศาสนา ภาษาศาสนา ประสบการณ์ทาง ศาสนา อมตภาพของวิญญาณ ปัญหาความชั่ว ร้าย ปัญหาเรื่องสิ่งสูงสุด	๑๑๒ ๔๑๖ ปรัชญาศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Religion) ศึกษาลักษณะ และขอบเขตของปรัชญา ศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับ ศาสนา มนุษย์กับศาสนา ภาษาศาสนา ประสบการณ์ทางศาสนา ความมีอยู่ของความ ชั่ว สิ่งสูงสุด ความมีอยู่ของพระเจ้า	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๔ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับ ปรัชญา (Buddhism and Philosophy) ศึกษาลักษณะและขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาศาสนา มนุษย์ กับศาสนา ภาษาศาสนา ประสบการณ์ทาง ศาสนา อมตภาพของวิญญาณ ปัญหาความ ชั่วร้าย ปัญหาเรื่องสิ่งสูงสุด		ตัดทิ้ง
๑๐๔ ๔๐๓ พุทธปรัชญากับ สิ่งแวดล้อม (Buddhist Philosophy and Environment) ศึกษาลักษณะและขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาศาสนา มนุษย์ กับศาสนา ภาษาศาสนา ประสบการณ์ทาง ศาสนา อมตภาพของวิญญาณ ปัญหาความชั่ว ร้าย ปัญหาเรื่องสิ่งสูงสุด		ตัดทิ้ง
๑๐๔ ๔๐๔ พุทธปรัชญากับ การบริหารจัดการ (Buddhist Philosophy and Management) ศึกษาลักษณะและขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาศาสนา มนุษย์		ตัดทิ้ง

กับศาสนา ภาษาศาสนา ประสบการณ์ทางศาสนา อมตภาพของวิญญาณ ปัญหาความชั่วร้าย ปัญหาเรื่องสิ่งสูงสุด		
๑๐๑ ๔๑๗ ศึกษาอิสระทางปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study on Philosophy) ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทางปรัชญา ที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานกิจการทางปรัชญา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	๑๑๒ ๔๑๗ ศึกษาอิสระทางศาสนาและปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study in Religion and Philosophys) ศึกษาค้นคว้าวิจัยทางศาสนาและปรัชญา ที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานกิจการทางศาสนาและปรัชญา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	-แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา --เปลี่ยนชื่อ วิชาโดย รวมรายวิชา สัมมนา ปรัชญาและ สัมมนา ศาสนา -เปลี่ยน รหัสวิชา
๑๐๓ ๔๑๗ ศึกษาอิสระทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study on Religions) ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทางศาสนา ที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานกิจการทางพระพุทธศาสนาโดยความเห็นชอบและอยู่ในการควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา		
๑๐๓ ๓๒๑ ศาสนากับสันติภาพ ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Peace) ศึกษาทฤษฎีสันติภาพ แนวคิด และหลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสันติภาพ และบทบาทของศาสนาในการดำรง และส่งเสริมสันติภาพ	๑๑๒ ๔๑๘ ศาสนากับสันติภาพ ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Peace) ศึกษาแนวคิด หลักคำสอนทางศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ บทบาทของศาสนาในการส่งเสริมสร้างสรรค์สันติภาพ การประยุกต์หลักคำสอนทางศาสนาในการสร้างสันติภาพ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๓ ๓๒๓ ศาสนากับภาวะผู้นำ ๒ (๒-๐-๔)	๑๑๒ ๔๑๙ ศาสนากับภาวะผู้นำ ๓ (๓-๐-๖)	-แก้ไข

(Religion and Leadership) ศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำ แนวคิด คุณลักษณะ บทบาทขององค์กรศาสนาในการพัฒนาผู้นำ เช่น แรงแบบคาลิฟาทางศาสนากับภาวะผู้นำ คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนา บทบาทขององค์กรศาสนาในการพัฒนาผู้นำและการประยุกต์ศาสนาเพื่อสร้างภาวะผู้นำ	(Religion and Leadership) ศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำทั่วไป ภาวะผู้นำตามแนวคิดของศาสนา คำสอนทางศาสนาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้นำ บทบาทของศาสนาที่มีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำและอิทธิพลของศาสนาที่มีต่อพฤติกรรมของผู้นำ	คำอธิบาย รายวิชา -แก้ไข หน่วยกิต -เปลี่ยน รหัสวิชา
๑๐๓ ๔๓๐ ศาสนากับ ๓ (๓-๐-๖) สถานภาพของสตรี (Religion and Women's Status) ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพ ศักยภาพและบทบาทของสตรีในการเข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนา และการธำรงรักษาศาสนา	๑๑๒ ๔๒๐ ศาสนากับ ๓ (๓-๐-๖) สถานภาพของสตรี (Religion and Women's Status) ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพ ศักยภาพและบทบาทของสตรีในคัมภีร์ทางศาสนา แนวคิด สิทธิสตรีในศาสนา และวิเคราะห์บทบาทสตรีในการเข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนาและการธำรงรักษาศาสนา	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๓ ๓๑๙ ภาษาศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Language of Religion) ศึกษาบทบาทและความหมายของภาษาที่ใช้ในศาสนา วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับภาษา ศาสนาและการตีความ ภาษาศาสนาในทัศนะของนักคิดสำคัญ เช่น ลุควิก วิตเกนสไตน์ กิลเบิร์ตสไล และพุทธทาสภิกขุ เป็นต้น	๑๑๒ ๔๒๑ ภาษาศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Language of Religion) ศึกษาบทบาทและความหมายของภาษาที่ใช้ในศาสนา วิเคราะห์ปัญหาทางภาษาและการตีความที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมสำคัญทางศาสนาในทัศนะของนักคิดคนสำคัญ	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๓ ๓๑๔ ศาสนา ๓ (๓-๐-๖) เปรียบเทียบ (Comparative Religion) ศึกษาเปรียบเทียบกำเนิดศาสนา ศาสดา นิกาย พิธีกรรม หลักคำสอน การเผยแผ่ของ	๑๑๒ ๔๒๒ ศาสนา ๓ (๓-๐-๖) เปรียบเทียบ (Comparative Religion) ศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของศาสนาในประเด็นสำคัญ เช่น การกำเนิด	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย

ศาสนาหลักคำสอนของศาสนาเทวนิยมกับอเทวนิยม ในประเด็นสำคัญ เช่น กำเนิดศาสนา ศาสดา นิกาย พิธีกรรม และหลักคำสอนที่มีอิทธิพลต่อสังคม	ศาสดา นิกาย พิธีกรรม หลักคำสอน การเผยแผ่ ลักษณะเด่นของศาสนา เป้าหมายสูงสุดของศาสนาเทวนิยมกับอเทวนิยม	รายวิชา
๑๐๓ ๓๐๑ พระพุทธศาสนากับ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู (Buddhism and Brahmanism-Hinduism) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับหลักธรรมทางศาสนาพราหมณ์ –ฮินดู ที่มีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน		ตัดออก
๑๐๓ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับ ศาสนาคริสต์ (Buddhism and Christianity) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กับหลักธรรมทางศาสนาคริสต์ที่มีอิทธิพลและบทบาทต่อการดำเนินชีวิตในสังคม		ตัดออก
๑๐๓ ๓๐๓ พระพุทธศาสนากับ ศาสนาอิสลาม (Buddhism and Islam) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับหลักธรรมทางศาสนาอิสลามที่มีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตในสังคม		ตัดออก

๑๐๓ ๔๐๔ พระพุทธศาสนากับ ๓ (๓-๐-๖) ศาสนาขงจื้อ (Buddhism andConfucianism) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนากับหลักธรรมทาง ศาสนา ขงจื้อที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตในสังคม		ตัดออก
๑๐๓ ๔๐๕ พระพุทธศาสนากับ ๒ (๒-๐-๔) แนวคิดใหม่ทาง ศาสนา (Buddhism and New ReligionMovement) ศึกษาหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา เพื่อ นำมาเปรียบเทียบและประยุกต์กับแนวคิดและ ความเชื่อใหม่ทางศาสนาตะวันออกและ ตะวันตก ที่มีวิวัฒนาการเป็นลัทธิ ที่มีอิทธิพล ในปัจจุบัน		ตัดออก
๑๐๓ ๔๒๙ ศาสนากับคนรุ่น ๓ (๓-๐-๖) ใหม่ (Religion and New Generations) ศึกษาวิเคราะห์ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม วิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ จาก สถานการณ์ตามยุคสมัย ที่สอดคล้องหรือ ขัดแย้งกับหลักศาสนา ตลอดจนมิติของ ศาสนาที่จะช่วยพัฒนาคนรุ่นใหม่ และ แนวโน้มการเข้าถึง นับถือศาสนาของคนรุ่น ใหม่ในปัจจุบัน		ตัดออก
๑๐๓ ๓๓๖ ศาสนากับปรัชญา ๒ (๒-๐-๔) (Religion and Philosophy) ศึกษาความเหมือนและความต่างระหว่าง ศาสนากับปรัชญา ท่าทีของศาสนาต่อปรัชญา ทัศนะของนักปรัชญาที่มีต่อศาสนา และบูรณา		ตัดออก

การที่สอดคล้องระหว่างศาสนากับปรัชญา	
-------------------------------------	--

วิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ๙ หน่วยกิต		
(หลักสูตรเดิม พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
๑๐๔ ๔๒๑ ปรัชญาไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Philosophy) ศึกษาแนวคิดภูมิปัญญาไทยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เช่นแนวคิดของนักปราชญ์ท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้รับอิทธิพลจากคำสอนของศาสนาพราหมณ์และพระพุทธศาสนา	๑๑๒ ๓๒๓ ปรัชญาไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Philosophy) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดภูมิปัญญาไทยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในแต่ละยุค แนวคิดของนักปราชญ์ และภูมิปัญญาชาวบ้าน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๔ ๔๑๕ ปรัชญาเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖) (Comparative Philosophy) ศึกษาเปรียบเทียบปรัชญาตะวันตกกับปรัชญาตะวันออกด้านอภิปรัชญาญาณวิทยาและจริยศาสตร์ ในแง่ความเหมือนและความต่าง	๑๑๒ ๓๒๔ ปรัชญาเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖) (Comparative Philosophy) ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดทางปรัชญาด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา และจริยศาสตร์ ในแง่ความเหมือนและความต่างของนักปรัชญาและแนวคิดในปรัชญาตะวันตกและตะวันออก	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๔ ๓๒๐ ปรัชญาหลังนวยุค ๓ (๓-๐-๖) (Post Modern Philosophy) ศึกษากระบวนการทัศน์ทางปรัชญาในยุคต่างๆ เช่น ปรัชญายุคโบราณ ปรัชญายุคกลาง ปรัชญายุคใหม่ และปรัชญาร่วมสมัย ในฐานะเป็นระบบเครือข่ายทางแนวคิดที่ไม่มีการแบ่งแยก แต่เป็นการค้นคว้าเพื่อแสวงหาจุดร่วมของโลกแห่งความคิดและความจริงทางปรัชญา	๑๑๒ ๓๒๕ ปรัชญาหลังนวยุค ๓ (๓-๐-๖) (Postmodern Philosophy) ศึกษากระบวนการทัศน์ทางปรัชญาหลังนวยุค และวิเคราะห์วรรณกรรมหลังนวยุค	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา

๑๐๔ ๓๒๓ จริยศาสตร์ ประยุกต์ (Applied Ethics) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางจริยศาสตร์ ที่สำคัญในสังคมปัจจุบัน เช่น ปัญหาความผิดปกติทางเพศปัญหาโสเภณี ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาการทำารุณยฆาต ปัญหาการซื้อขายอวัยวะ ปัญหาการใช้สัตว์เป็นเครื่องทดลอง ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาโคลนนิ่ง และเกณฑ์ตัดสินทางจริยศาสตร์ในปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	๑๑๒ ๓๒๖ จริยศาสตร์ประยุกต์ (Applied Ethics) ศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทั้งในระดับบุคคลและสังคม การตัดสินใจเชิงจริยธรรมโดยการประยุกต์หลักการและทฤษฎีทางจริยศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๔ ๓๒๒ ปรัชญาสังคมและการเมือง (Socialand Political Philosophy) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของปรัชญาสังคมและการเมือง ทฤษฎีทางสังคมและการเมืองของตะวันตกและตะวันออก ปัญหาเรื่องรัฐระบบการเมือง สิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรม และทัศนะพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสังคมและการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	๑๑๒ ๓๒๗ ปรัชญาสังคมและการเมือง (Socialand Political Philosophy) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของปรัชญาสังคมและการเมือง ทฤษฎีทางสังคมและการเมืองในทางปรัชญาทั้งตะวันตกและตะวันออก กำเนิดและพัฒนาการของสังคม การกำเนิดรัฐ ทฤษฎีสัญญาประชาคม ระบบการเมือง และการบริหารรัฐ แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม และแนวคิดเกี่ยวกับสังคมและการเมืองในพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๔ ๓๓๑ ปรัชญาการศึกษา (Philosophy of Education) ศึกษาประวัติและแนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาสำนักต่างๆ และปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาไทย	๓ (๓-๐-๖)	๑๑๒ ๓๒๘ ปรัชญาการศึกษา (Philosophy of Education) ศึกษาประวัติ และแนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาสำนักต่าง ๆ และปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาไทย	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๔ ๔๐๕ แนวคิดปรัชญาพอเพียงในพระพุทธศาสนา (Concept of Sufficient	๓ (๓-๐-๖)	๑๑๒ ๔๒๘ ศาสตร์แห่งการตีความ (Hermeneutics)	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนชื่อวิชา -แก้ไข

Philosophy in Buddhism) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับอิทธิพลจากพุทธปรัชญาซึ่งปรากฏในหลักธรรมต่าง ๆ เช่น หลักมัชฌิมาปฏิปทา หลักสันโดษหลักพึ่งตนเอง หลักมัตตัญญูตา	ศึกษาการตีความแบบตะวันตกและตะวันออก โดยเน้นคัมภีร์ทางศาสนา และอิทธิพลแนวคิดปรัชญาที่นำไปสู่รูปแบบการตีความคำสอนทางศาสนาที่เหมาะสมกับยุคสมัย	คำอธิบาย รายวิชา -แก้ไขชื่อ วิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๔ ๔๓๐ ปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) วิทยาศาสตร์ (Philosophy of Science) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับวิทยาศาสตร์ ความหมาย ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การค้นพบ ทฤษฎี กฎ วิทยาศาสตร์ ทศนะของนักปรัชญาที่มีต่อวิทยาศาสตร์ ปฏิจักษ์อุปบาทกับทฤษฎีสัมพัทธ์ของไอสไตน์ และหลักอนันตตา กับทฤษฎีควอดัม	๑๑๒ ๔๒๙ ปรัชญาอัตถิภาวนิยม ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Existentialism) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาที่สำคัญของนักคิดกลุ่มอัตถิภาวนิยม เช่น ภาวะมนุษย์ เสรีภาพ กาละ ในปรัชญาของเชอเรน เกียร์เกการ์ด, เฟดริก นิตส์เซ, อันแบร กามูส์และฌอง-ปอล ซาทร์	-เปลี่ยนชื่อวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๔ ๓๓๒ ปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) ประวัติศาสตร์ (Philosophy of History) ศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาปรัชญาประวัติศาสตร์ วิเคราะห์ความจริงและข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ ศึกษาปรัชญาประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ ตามแนวความคิดของคานท์, เฮอเดอร์,เฮเกล, คาร์ล มาร์กซ์ และ คาร์ล ปอบเปอร์	๑๑๒ ๔๓๐ ปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) ประวัติศาสตร์ (Philosophy of History) ศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาปรัชญาประวัติศาสตร์ วิเคราะห์ความจริง และข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ ศึกษาปรัชญาประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ของนักปรัชญา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๔ ๔๑๔ ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๖) (ContemporaryIndian Philosophy) แนวคิดทางปรัชญาและปรัชญาของสวามีรามกฤษณะ, วิเวกานันทะ, รพินทรนาถฐากูร์, ศรีอรรพินโท ,มหาตมคานธี, ราชกฤษณัน,	๑๑๒ ๔๓๑ ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๖) (ContemporaryIndian Philosophy) ศึกษาปรัชญาอินเดียร่วมสมัยของสวามี รามกฤษณะ สวามี วิเวกานันทะ รพินทรนาถฐากูร์ ศรีอรรพินโท มหาตมคานธี ราชกฤษณัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา

กฤษฎาจารย์, ภาควิชาการ และอัมเบตการ	กฤษฎาจารย์ ภาควิชาการ และอัมเบตการ	
๑๐๔ ๓๑๒ ปรัชญาตะวันตก ๓ (๓-๐-๖) สมัยกลาง (Medieval Western Philosophy) ศึกษาปรัชญาของเซนต์ ออกัสติน (St. Augustine) เอริเยน (John Scotus Erigena) เซนต์ แอนเซล์ม (St. Anselm) ปีเตอร์ ออเบอบาร์ด (Peter Abelard) เซนต์ โทมัส อควินัส (St. Thomas Aquinas) ดันส สโคตัส (Duns Scotus) และวิลเลียม แห่งออกคัม (William of Ockham)	๑๑๒ ๔๓๒ ปรัชญาตะวันตก ๓ (๓-๐-๖) สมัยกลาง (Medieval Western Philosophy) ศึกษาปรัชญาตะวันตกสมัยกลางของเซนต์ ออกัสตินเซนต์ แอนเซล์มปีเตอร์ อเบอบาร์ด เซนต์ โทมัส อควินัส ดันส สโคตัส และวิลเลียม แห่งออกคัม	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๔ ๔๑๓ ปรัชญาตะวันตก ๓ (๓-๐-๖) สมัยใหม่ (Modern Western Philosophy) ศึกษาประวัติแนวคิดของนักปรัชญา ในลัทธิเหตุผลนิยม ได้แก่ เรอเน เดการ์ต สปีโนซา และไลบ์ นิซ นักปรัชญาในลัทธิประสบการณ์นิยม ได้แก่ ฟรานซิส เบคอน โทมัส ฮอบส์ จอห์น ล็อก เบิร์กลีย์ และเดวิด ฮูม ประวัติ และแนวคิดของคานท์ โชเพนเฮร์ และนิตเช และศึกษาประวัติและแนวคิดของนักปรัชญา ร่วมสมัยในสำนักจิตนิยมอังกฤษ สำนักจิตนิยม อิตาลี และอเมริกัน สำนักปฏิบัตินิยม สำนักวิวัฒนาการนิยม สำนักสังคมนิยม และสำนักอัตถิภาวนิยม	๑๑๒ ๔๓๔ ปรัชญาตะวันตก ๓ (๓-๐-๖) สมัยใหม่ (Modern Western Philosophy) ศึกษาปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ของเรอเน เดการ์ต สปีโนซา ไลบ์นิซ ฟรานซิส เบคอน โทมัส ฮอบส์ จอห์น ล็อก เบิร์กลีย์ เดวิด ฮูม คานท์ โชเพนเฮร์เออร์	-เปลี่ยน รหัสวิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๓ ๓๒๔ ปรัชญาภาษา ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Language) ศึกษาปรัชญาภาษาของนักปรัชญาคนสำคัญ เช่น วิทท์เจนสไตน์ เบอร์ทรันด์ รัสเซลล์ กิลเบิร์ต ไรล์ อัลเฟรด จูลส์ แอร์ ทินนาคะ		ตัดทิ้ง

และธรรมกิริติ		
๑๐๓ ๔๒๙ ปรัชญาคริสต์และอิสลาม ๓ (๓-๐-๖) (Christian and Islamic Philosophy) ศึกษาประวัติปรัชญาและปัญหาเชิงปรัชญาของชาวคริสต์และอิสลามในยุคเริ่มแรก ยุคกลางและยุคใหม่ เช่น ปัญหาเรื่องความมีอยู่ของพระเจ้า การสร้างโลก อมตภาพ การฟื้นคืนชีพ เจตเจตนาเสรี ธรรมชาติของศีลธรรม มนุษย์กับการกระทำและความรับผิดชอบ ความขัดแย้ง ระหว่างศรัทธากับเหตุผล		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๔๓๓ มนุษย์ปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Man) ศึกษาธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ สิทธิหน้าที่ และเสรีภาพทั้งในฐานะปัจเจกชนและสัตว์สังคม อุดมการณ์ของชีวิตของปรัชญาสำนักต่าง ๆ เปรียบเทียบกับทัศนะในพุทธปรัชญา		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๔๓๔ ตรรกศาสตร์ตะวันออก ๓ (๓-๐-๖) (Eastern Logic) ศึกษาแนวคิดทางตรรกศาสตร์ของพุทธปรัชญา เช่น ไวยาชิกะ เสาตรานติกะ มายมิกะ และตรรกศาสตร์ของปรัชญาฮินดู เช่น ปรัชญานายะ เวทานตะ		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๓๕ วิเคราะห์ปัญหาปัจจุบันเชิงปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Philosophical Analysis of Current Problems) ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในปัจจุบันด้วยวิธีทาง		ตัดทิ้ง

ปรัชญา ประยุกต์ทฤษฎีทางปรัชญาเพื่อการแก้ปัญหา		
๑๐๓ ๓๓๖ ปัญหาปรัชญาภาค ๓ (๓-๐-๖) ภาษาอังกฤษ (The Problems of Philosophy in English) ศึกษาปัญหาปรัชญาจากหนังสือภาษาอังกฤษที่กำหนดให้		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๓๗ ปรัชญาจิต ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Mind) ประเด็นทางอภิปรัชญา และญาณวิทยาที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของจิต ได้แก่ แนวคิดทวินิยมแนวคิดสารนิยมในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นเรื่องการเรียนรู้จิตอื่น ธรรมชาติของจิตสำนึก ธรรมชาติของการคิด		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๓๘ ชีวจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Bioethics) มโนทัศน์ทางจริยศาสตร์เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางชีวภาพและการแพทย์ รวมทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคม		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๓๙ ปรัชญาจิตวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Psychology) ปัญหาทางปรัชญาที่เกิดขึ้นจากทฤษฎีทางจิตวิทยา โดยเน้นเรื่องจิตวิทยาแห่งการรู้คิด		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๔๐ ปรัชญาสังคมศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Social Science) ปรัชญาทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ ธรรมชาติของความรู้ ทางสังคม ปรัชญาการรู้ทางสังคมทั้งในแง่ปัจเจกบุคคลและองค์รวม การอธิบายทางสังคม ความเชื่อและการกระทำทางสังคม		ตัดทิ้ง

๑๐๓ ๓๔๑ ปรัชญาอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Asean) ศึกษาแนวคิดและมโนทัศน์ชุมชนชาวอาเซียนที่มีต่อการมองโลกและจักรวาลวิทยา เป้าหมายความหมาย และจริยวิถีแห่งชีวิต ตลอดจนภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนชาวอาเซียนที่มีลักษณะเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง มีวิถีแห่งการบูรณาการแนวคิดของชุมชนเข้ากับแนวคิดใหม่ทั้งจากปริมิตและปัจฉิมิต เกิดเป็นภูมิปัญญาเฉพาะของชุมชน อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจและร่วมมืออันดีระหว่างชุมชนชาวอาเซียนในโลกยุคไร้พรมแดน		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๔๔๔ ศาสนาในอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) (Religion in Asean) ศึกษาหลักคำสอนและวิถีปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาในประชาคมอาเซียนที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและประชาชนในประเทศนั้นๆ	๑๑๒ ๓๓๕ ศาสนาในอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) (Religion in Asean) ศึกษาหลักคำสอนและวิถีปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาในประชาคมอาเซียนที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและประชาชนในประชาคมอาเซียน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๓ ๔๒๒ ศาสนากับวัฒนธรรม ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Culture) ศึกษากำเนิดและการพัฒนาการของวัฒนธรรมศาสนา ในฐานะเป็นบ่อเกิดที่สำคัญของวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ของศาสนาและวัฒนธรรมรวมถึงอิทธิพลศาสนาที่มีต่อวัฒนธรรมด้านต่างๆ ในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๑๑๒ ๓๓๖ ศาสนากับวัฒนธรรม ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Culture) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวัฒนธรรม บ่อเกิดของศาสนาในฐานะเป็นวัฒนธรรม ศาสนากับวัฒนธรรมในฐานะเป็นปรากฏการณ์ร่วมทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ตลอดถึงอิทธิพลของศาสนาในฐานะเป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรมด้านต่างๆ	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๓ ๔๓๗ ศาสนากับภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒ (๒-๐-๔) (Religion and Local Wisdom) ศึกษาหลักคำสอนของแต่ละศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับภูมิปัญญาใน	๑๑๒ ๓๓๗ ศาสนากับภูมิปัญญาท้องถิ่น ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Local Wisdom) ศึกษาหลักคำสอนของแต่ละศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับภูมิปัญญาใน	-แก้ไขคำอธิบายรายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต

ท้องถิ่น	ท้องถิ่น	-เปลี่ยน รหัสวิชา
๑๐๓ ๔๒๐ จิตวิทยาศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Psychology of Religion)	๑๑๒ ๓๓๘ จิตวิทยาศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Psychology of Religion)	-เปลี่ยน รหัสวิชา
ศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาในศาสนา และพฤติกรรมเชิงจิตวิทยาของมนุษย์เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนา เช่น ทฤษฎีของฟรอยด์, จุง, ฟรอม อิริกสัน เป็นต้น	ศึกษาแนวคิดจิตวิทยาในศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทฤษฎีจิตวิทยากับหลักคำสอนในศาสนา คำสอนเกี่ยวกับกาย จิตและพฤติกรรมทางศาสนา อิทธิพลของคำสอนในศาสนาที่มีต่อวิถีคิดและพฤติกรรมของมนุษย์	-แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๓ ๓๒๔ สานเสวนาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Religious Dialogue)	๑๑๒ ๓๓๙ สานเสวนาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Religious Dialogue)	-เปลี่ยน รหัสวิชา
จัดเสวนาทางศาสนาในประเด็นหรือหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดให้ในลักษณะการจัดกิจกรรมระหว่างองค์กร หน่วยงานทางศาสนา	ศึกษาทฤษฎี กระบวนการสานเสวนาในศาสนา และปฏิบัติการสานเสวนาระหว่างศาสนา	-แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๑๐๓ ๓๒๗ ศาสนากับการพัฒนาวิชาชีพ ๒ (๒-๐-๔) (Religions and Professional Development)	๑๑๒ ๓๔๐ ศาสนากับการพัฒนาวิชาชีพ ๓ (๓-๐-๖) (Religions and Professional Development)	-แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มหน่วย กิต
ศึกษาหลักคำสอนของศาสนาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพของมนุษยชาติและบทบาทขององค์กรศาสนาที่มีต่อการสร้างและส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม	ศึกษาหลักคำสอนของศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาและวิชาชีพและบทบาทขององค์กรศาสนาที่มีต่อการสร้างและส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม	-เปลี่ยน รหัสวิชา
๑๐๓ ๔๓๔ ศาสนากับรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Political Science)	๑๑๒ ๔๔๑ ศาสนากับรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Political Science)	-เปลี่ยน รหัสวิชา
ศึกษาแนวคิดและหลักคำสอนของศาสนาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองและการบริหารรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรศาสนากับอำนาจรัฐ บทบาทและอิทธิพลของศาสนาที่มีพัฒนาการทางการเมือง การ	ศึกษาแนวคิดและหลักคำสอนของศาสนาที่สัมพันธ์กับแนวคิดหรือทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ บทบาท หน้าที่และอิทธิพลของศาสนาที่มีต่อการเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการเมืองการปกครอง และการนำ	-แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา

ปกครอง และการบริหารรัฐในประเทศต่างๆ	หลักคำสอนทางศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการเมืองการปกครอง	
๑๐๓ ๓๑๒ ศิลปะทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Religious Arts) ศึกษาศรัทธาในศาสนาในฐานะที่เป็นแรงบันดาลใจของศิลปิน ประชวรธรรมที่แสดงออกในทางวรรณศิลป์ ศิลปวัตถุต่างๆ เช่น ด้านประติมากรรม จิตรกรรม และสถาปัตยกรรม อิทธิพลของศาสนาที่มีต่อผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงในอดีตจนถึงปัจจุบัน	๑๑๒ ๔๔๒ ศิลปะทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Religious Arts) ศึกษาศรัทธาในศาสนาในฐานะที่เป็นแรงบันดาลใจของศิลปิน ประชวรธรรมที่แสดงออกในทางวรรณศิลป์ ศิลปวัตถุต่างๆ เชิงสัญลักษณ์ เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม และสถาปัตยกรรม อิทธิพลของศาสนาที่มีต่อผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงในอดีตจนถึงปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๑๐๓ ๔๔๒ ศาสนากับเหตุการณ์ปัจจุบัน ๒ (๒-๐-๔) (Religion and Current Affairs) ศึกษาบทบาทของศาสนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มีต่อสถานการณ์ในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกปัจจุบัน	๑๑๒ ๔๔๓ ศาสนากับโลกปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Current World) ศึกษาบทบาทของศาสนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มีต่อสถานการณ์ในโลกปัจจุบัน	-แก้ไขคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มหน่วยกิต -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๓ ๔๔๔ ปรากฏการณ์วิทยาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Phenomenology of Religion) การศึกษาเรื่องปรากฏการณ์ทางศาสนา คือ การศึกษาทางศาสนวิทยาในแง่ของประสบการณ์สารพัดแบบโดยเฉพาะที่ดูเสมือนเหนือธรรมชาติ(supernatural/paranormal) ที่เกิดขึ้นเป็นที่ประจักษ์ในยุคปัจจุบัน(มิใช่แค่บันทึกในคัมภีร์โบราณ) อันเป็นผลมาจากการเชื่อและปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาและประโยชน์จากปรากฏการณ์วิทยาทางศาสนา	๑๑๒ ๔๔๔ การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) (Philosophical Reasoning) ศึกษารูปแบบการใช้เหตุผล การนิยาม ความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่างๆ หลักการและวิธีการให้เหตุผลในพระพุทธศาสนา	-เปลี่ยนชื่อวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา

๑๐๓ ๓๒๘ การเผยแผ่ศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Propagation of Religions) ศึกษาเปรียบเทียบ หลักการ และวิธีการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน กับศาสนาคริสต์ อิสลาม ฮินดู ซิกข์ เต๋า และขงจื้อ	๑๑๒ ๔๔๕ การเผยแผ่ศาสนา ๓ (๓-๐-๖) ในโลกปัจจุบัน (Propagation of Religions in Current World) ศึกษาหลักการ รูปแบบ และวิธีการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน ศาสนาคริสต์ อิสลาม พราหมณ์-ฮินดู ซิกข์ และลัทธิความเชื่อในสมัยปัจจุบัน	-เปลี่ยนชื่อรายวิชา -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๓ ๔๔๓ ศาสนากับประชาธิปไตย ๒ (๒-๐-๔) (Religion and Democracy) ศึกษาแนวคิดประชาธิปไตย และหลักคำสอนของศาสนาที่ส่งเสริมสนับสนุนหลักการและวิถีปฏิบัติตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก	๑๑๒ ๔๔๖ ศาสนากับประชาธิปไตย ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Democracy) ศึกษาแนวคิดประชาธิปไตยในศาสนา และหลักคำสอนของศาสนาที่ส่งเสริมและสอดคล้องกับรูปแบบการปฏิบัติตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	-แก้ไขคำอธิบายรายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๓ ๔๒๕ ศาสนาเซน ๓ (๓-๐-๖) (Jainism) ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์หลัก พิธีกรรมวันสำคัญ และการบริหารของศาสนาเซน		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๔๒๖ ศาสนาซิกข์ ๓ (๓-๐-๖) (Sikhism) ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์หลัก พิธีกรรมวันสำคัญ และการบริหารของศาสนาซิกข์		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๓๑ มานุษยวิทยา ศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Anthropology of Religion) ศึกษาศาสนาในแง่มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม เน้นหนักมานุษยวิทยาปัจจุบันที่ศึกษาพระพุทธศาสนา คริสต์ศาสนา ศาสนาอิสลาม และศาสนาของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในประเทศไทย		ตัดทิ้ง

๑๐๓ ๓๓๒ ศาสนากับสังคม ๓ (๓-๐-๖) วิทยา (Religion and Sociology) ศึกษาแนวคิดและคำสอนของศาสนาต่างๆ ที่เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทางศาสนากับสังคม บทบาทอิทธิพลของศาสนาที่มีต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๓๓ ศาสนากับ เศรษฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) Religion and Economics) ศึกษาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ แนวคิด และหลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์และบทบาทของศาสนาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๔๓๕ ศาสนากับวิทยาศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Religion and Science) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวิทยาศาสตร์ เปรียบเทียบวิธีการแสวงหาความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ อิทธิพลของศาสนาที่มีวิทยาศาสตร์และอิทธิพลของนักวิทยาศาสตร์ที่มีต่อศาสนา		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๔๓๘ รหัสนิยม ๓ (๓-๐-๖) (Mysticism) ศึกษาเชิงวิเคราะห์รหัสนิยมในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะรหัสนิยมที่เกิดขึ้นทั้งในศาสนาโบราณและในศาสนาปัจจุบัน รวมถึงแนวคิดการตีความรหัสนิยมในปัจจุบัน รหัสลัทธิหรือลัทธิรหัสนิยม (mysticism) คือลัทธิหรือความเชื่อที่ว่ามึรหัสยภาวะ (mystery) เป็นภาวะความจริงหรือคุณค่าบางอย่างซึ่งบุคคลจะรู้ได้ด้วยการใช้ความสามารถพิเศษเหนือกว่าการรับรู้โดยทั่วไปของมนุษย์เช่นการเข้าฌาน การเข้าถึงพระเจ้า เป็นต้น ผู้ที่เข้าถึงรหัสยภาวะนี้ได้เรียกว่ารหัสยิก		ตัดทิ้ง

(mystic)		
๑๐๓ ๓๓๙ พุทธจักรวาลวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Cosmology) ศึกษาวิเคราะห์บริบท กำเนิดแนวคิดเรื่องจักรวาลวิทยาในพระพุทธศาสนาทั้งในระดับคัมภีร์ ตำนาน และอิทธิพลที่มีต่อสังคม		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๓๔๐ ศาสนากับ ๓ (๓-๐-๖) ภาษาศาสตร์ (Religion and Linguistics) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาที่ใช้อธิบายหลักธรรม ความเชื่อ ความเป็นจริงและความรู้ของศาสนา เช่น ประเด็นภาษาคน ภาษาธรรมของพุทธทาสภิกขุ ทฤษฎีตีความภาษาสัญลักษณ์ทางศาสนา การวิเคราะห์ภาษาของวิตเคนส์ไตน์ ภาษากับความรู้ความจริง การใช้ภาษาวิเคราะห์ปัญหาศาสนา		ตัดทิ้ง
๑๐๓ ๔๔๑ ศาสนากับ ๓ (๓-๐-๖) สังคมไทย (Religion and Thai Society) ศึกษาหลักคำสอนของศาสนาที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยและในมิติที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน		ตัดทิ้ง

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศคำสั่ง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๖๑

เพื่อให้การบริหารงานจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบรรลุ
วัตถุประสงค์ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่
๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย
การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๒ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓.๓ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๑

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับ
ข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“นิสิต” หมายความว่า ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือ
วิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด ๑
คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๗.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ

๗.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๙ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด

๗.๑.๑๐ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๑.๑๑ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๑.๔, ๗.๑.๖, ๗.๑.๗, ๗.๑.๘ และข้อ ๗.๑.๑๐

๗.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๖ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด

๗.๒.๗ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๒.๘ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๒.๔, ๗.๒.๕ และข้อ ๗.๒.๗

ข้อ ๘ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ ๙ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเพื่อเข้าศึกษาในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้มีการโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาตามเกณฑ์ และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต และมีเวลาศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ

ข้อ ๑๐ การนับวันต่าง ๆ ตามข้อบังคับนี้ มหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

หมวด ๒

การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๑๑ การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๑.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

ข้อ ๑๒ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

๑๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษารวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา และการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นับเข้าในปีการศึกษาที่ ๕ ยกเว้นในกรณีข้อ ๙ ให้เป็นไปตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๓ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๔ การคิดหน่วยกิต

๑๔.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึก หรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๓ การฝึกงาน หรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๔ การทำโครงการ หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๕ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยกำหนดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องเรียน โดยต้องมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๑๖ การเลือกและการขอเปลี่ยนสาขาวิชา หรือวิชาเอกให้เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะ หรือวิทยาลัยที่จะออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์

ข้อ ๑๗ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยส่งชื่อรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียน

ภายหลังวันลงทะเบียนรายวิชาแล้วหากคณะ หรือวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดสอนรายวิชาใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่เปิดสอนรายวิชาใดที่ได้แจ้งไว้ก็ให้ดำเนินการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้สำนักทะเบียนและวัดผลออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ในการรับนิสิตที่จะขอย้ายจากคณะ หรือวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือโอนจากสถาบันการศึกษาอื่นโดยจะต้องมีเวลาการศึกษาต่อเนื่องในคณะ หรือวิทยาลัยที่เข้าศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๙ การเทียบฐานะชั้นปีที่ของนิสิตในมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนและสอบได้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์พิจารณา และกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค

ข้อ ๒๐ สภาพนิสิตแบ่งออกได้ ดังนี้

๒๐.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๒๐.๒ นิสิตสภาพพรอพิณิจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค ทั้งนี้ ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ นับแต่เริ่มเข้าศึกษา

สำนักทะเบียนและวัดผลจะต้องแจ้งสภาพพรอพิณิจให้นิสิตที่มีสภาพเช่นนั้น และอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๒๑ การลาพัก และการขอกลับเข้าศึกษาต่อ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๑.๒ ได้รับทุนการศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๒๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตขอลาพักก่อนลงทะเบียนรายวิชา หรือก่อนเปิดภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ต้นสังกัดอย่างช้าภายใน ๗ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

และต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตไว้ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

อนึ่ง ถ้านิสิตขอลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หรือในระหว่างภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องโดยเร็วที่สุด และจะต้องมีเวลาศึกษาโดยสม่ำเสมอในระยะก่อนการยื่นคำร้องขอลาพัก หากรายวิชาใดนิตขาดเรียนเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้ถือว่าได้ผลการศึกษาระดับ F เฉพาะรายวิชานั้น และให้นำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๒๒ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิตสังกัดอนุมัติให้นิสิตลาพักได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักต่อไปอีก ให้ยื่นคำร้องขอลาพักใหม่ตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

นิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อ จะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิตสังกัดก่อนวันเปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่ปฏิบัติตามจะไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีเหตุสำคัญ และจำเป็นที่ทำให้ นิสิตผู้นั้นไม่สามารถยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาได้ทันตามกำหนด จะอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษก็ได้

ข้อ ๒๓ คณะหรือวิทยาลัยต้องแจ้งรายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา และรายชื่อนิสิตที่ขอกลับเข้าศึกษาต่อให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๒๔ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๔.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๔.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นในกรณีที่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีเหตุสุดวิสัยจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนได้ ทั้งนี้ ต้องทำให้เสร็จเรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

๒๔.๓ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนรายวิชา

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาตามที่ประสงค์จะศึกษาตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด

๒๕.๒ ให้มีการลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษา และการลงทะเบียนทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๕.๓ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม และส่วนที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยจึงถือว่าการลงทะเบียนนั้นสมบูรณ์ และ นิสิตจะได้รับรายงานผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น

๒๕.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาหลังจากวันที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนดให้ถือว่าลงทะเบียนซ้ำ ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นพิเศษตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

๒๕.๕ นิสิตไม่ลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของการศึกษาภาคฤดูร้อน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่พ้นกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๗ วัน และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒๕.๔

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาเป็นกรณีพิเศษเช่นนี้ ถ้าเวลาเรียนนับจากวันที่ลงทะเบียนรายวิชาเหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของภาคการศึกษานั้นก็ให้มีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่เหลือ

๒๕.๖ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่ง ที่มหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนจะต้องลาพักการศึกษาภายใต้เงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๒๑ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

๒๕.๗ ถ้าไม่เกินกำหนด ๒ ปีการศึกษาปกตินับจากวันที่มหาวิทยาลัยถอนชื่อนิสิตออกจากทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๑.๔ ข้อ ๒๕.๖ และข้อ ๕๘.๓.๑๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตผู้นั้นกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรโดยให้ถือระยะเวลานั้นเป็นระยะเวลาพักการศึกษา

ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ด้วย

ข้อ ๒๖ จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ มีดังนี้

๒๖.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติได้ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

๒๖.๒ นิสิตสภาพรอพินิจในภาคการศึกษาปกติ ให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๒๖.๓ นิสิตพิเศษที่มหาวิทยาลัยอนุญาติรับเข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษให้ลงทะเบียนรายวิชาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๖.๔ หลักสูตรระดับปริญญาตรีให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ข้อ ๑๒

ข้อ ๒๗ นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนรายวิชา นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๒๘ การขอเพิ่ม หรือการขอลถอนรายวิชา

๒๘.๑ การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของการศึกษาปกติ หรือภายใน ๗ วันแรกของการศึกษาภาคฤดูร้อนโดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๘.๒ การขอลถอนรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา ภายในเงื่อนไข และให้มีผล ดังต่อไปนี้

๒๘.๒.๑ ถ้าขอลถอนภายใน ๑๔ วันแรกของการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของการศึกษาภาคฤดูร้อน หรือนิสิตที่ถูกสั่งพักการศึกษา รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ W ในทะเบียน

๒๘.๒.๒ ถ้าขอลถอนเมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วันแรก แต่ยังไม่พ้น ๔๕ วันแรกของการศึกษาปกติ หรือเมื่อพ้นกำหนด ๗ วันแรก แต่ยังไม่พ้น ๒๐ วันแรกของการศึกษาภาคฤดูร้อน

ถือว่านิสิตถอนตัวจากการศึกษารายวิชานั้น และจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒๘.๒.๓ การขอลอนเมื่อพ้นกำหนด ตามข้อ ๒๘.๒.๒ นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติด้วยเหตุผลพิเศษ ในกรณีเช่นนี้ นิสิตจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนนั้น

๒๘.๒.๔ นิสิตจะถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า ๙ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิการได้รับค่าธรรมเนียมคืนในบางกรณี ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

หมวด ๔

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนไว้แต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การวัดผลการศึกษาอาจทำได้หลายวิธี ในระหว่างภาคการศึกษาจะมีการสอบทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษานั้น ถ้ารายวิชาใดไม่มีการสอบให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยประกาศให้นิสิตทราบก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๒ นิสิตต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่ใช้การเรียนการสอนทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ ๒๕.๕

นิสิตผู้มีเวลาศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบเกณฑ์กำหนดดังกล่าว และมีได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย จะได้ระดับ F ในรายวิชานั้น และให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๓๓ การประเมินผลการศึกษา ระบบการประเมินผลการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้นให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade-point) ดังนี้

	ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม	(Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก	(Very Good)	B+	๓.๕
ดี	(Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี	(Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้	(Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้	(Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน	(Poor)	D	๑.๐
ตก	(Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุด ที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือระดับ D

ข้อ ๓๔ การให้ระดับ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๔.๑ นิสิตเข้าสอบ และสอบตก

๓๔.๒ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

๓๔.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ ตามข้อ ๓๒

๓๔.๔ นิสิตขอถอนรายวิชาในกรณีอื่น นอกจากที่ไม่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๔

๓๔.๕ นิสิตไม่แก่ผลการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ (I) ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๓๗ วรรค ๒

๓๔.๖ นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบไล่ และได้รับการตัดสินให้สอบตก

ข้อ ๓๕ นอกจากการวัดผลเป็นระดับตามข้อ ๓๓ แล้ว รายงานผลการศึกษายังแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่นอีก ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
S (Satisfactory)	สอบได้ไม่กำหนดระดับ
U (Unsatisfactory)	สอบตกไม่กำหนดระดับ
W (Withdrawal)	ถอนรายวิชาที่ศึกษา
AU (Audit)	ศึกษาโดยไม่บันทึกหน่วยกิต

ข้อ ๓๖ ในการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือรายวิชา ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย อาจมีการวัดผลโดยไม่มีค่าระดับก็ได้ และให้แสดงผลการศึกษาโดยใช้สัญลักษณ์ S หรือ U

ข้อ ๓๗ การให้สัญลักษณ์ I สำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๗.๑ นิสิตไม่ส่งงานมอบหมาย หรือไม่เข้าทดสอบย่อยให้ครบเกณฑ์ตามกำหนดที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นสั่ง หรือดำเนินการในภาคการศึกษา

๓๗.๒ นิสิตป่วยไม่อาจกระทำการสอบระหว่างการสอบรายวิชานั้นโดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๓๗.๓ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือด้วยเหตุสุดวิสัยบางประการซึ่งทำให้นิสิตนั้นยังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับรายวิชานั้นไม่สมบูรณ์ และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาขั้นสุดท้ายของนิสิตผู้นั้น

ในกรณีดังกล่าว ตามข้อ ๓๗.๑, ๓๗.๒ และข้อ ๓๗.๓ นิสิตจะต้องทำการสอบ และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สมบูรณ์อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติถัดไป มิฉะนั้นสัญลักษณ์ I จะถูกปรับเป็น F ทันที

นิสิตที่ได้รับผลการศึกษาสมบูรณ์ตามเงื่อนไขในวรรคแรก จะได้รับระดับคะแนนไม่สูงกว่า C เว้นแต่ผลไม่สมบูรณ์ (I) นั้น เกิดเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยอาจให้ได้รับระดับสูงกว่า C ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๓๘ การให้สัญลักษณ์ S จะให้เฉพาะรายวิชาซึ่งนิสิตสอบได้ และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ

ข้อ ๓๙ การให้สัญลักษณ์ U จะให้เฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบตก และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ ในกรณีนี้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนใหม่จนกว่าจะสอบได้สัญลักษณ์ S

ข้อ ๔๐ การให้สัญลักษณ์ Au ให้กระทำเฉพาะรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ และแจ้งความ
จำนงในวันลงทะเบียนว่าจะเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต และไม่ประสงค์จะให้มีการวัดผล

ข้อ ๔๑ การให้สัญลักษณ์ W ให้กระทำเฉพาะรายวิชาในกรณีที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๒ และข้อ
๒๘.๒.๓

ข้อ ๔๒ นิสิตที่ผลการสอบในรายวิชาใดไม่ต่ำกว่าระดับ D ให้ถือว่าสอบได้รายวิชานั้น ยกเว้น
ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดจะต้องสอบให้ได้สูงกว่าระดับ D

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรนิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้น
จนสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาเลือกนิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำ ในรายวิชานั้น หรือ
อาจลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้

ข้อ ๔๓ การเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนน

๔๓.๑ รายวิชาที่จะขอเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถ้าเป็นการเรียนซ้ำ
จะต้องเป็นรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือ ๒.๐ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

๔๓.๒ ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำได้โดยต้องลงทะเบียนรายวิชา
อื่น ๆ ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นิสิตเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรี
แล้ว แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อ ๖๔.๑ สามารถเรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาที่เรียนเพื่อยกระดับ
คะแนนได้

ข้อ ๔๔ การนับหน่วยกิตสะสมให้นับรวมเฉพาะ ของรายวิชาที่นิสิตสอบได้ตามเกณฑ์ข้อ ๓๘
และข้อ ๔๒ เท่านั้น

๔๔.๑ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับจำนวนของ
หน่วยกิตของรายวิชานั้นไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

๔๔.๒ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ระบุไว้ว่าเป็นวิชาที่เทียบเท่ากันให้นับ
หน่วยกิตเฉพาะรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๔๕ ให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นการศึกษาทุกภาคโดยคำนวณหา “ค่าระดับ
เฉลี่ย” ของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น คำนับเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยประจำ
ภาค” (SEMESTER GRADE POINT AVERAGE = SGPA) และให้คิดค่าระดับเฉลี่ยสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาค
การศึกษาตั้งแต่เริ่มเป็นนิสิตจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน คำนับเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยสะสม” (CUMMULATIVE
GRADE POINT AVERAGE = CUM GPA)

ข้อ ๔๖ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค (SGPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นตั้งแล้วหาร
ด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๔๗ การคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม (CUM GPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดตั้งแล้วหารด้วย
จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ได้ลงทะเบียนไว้ ไม่ว่ารายวิชานั้นจะซ้ำกัน หรือแทนกันก็ตาม

ข้อ ๔๘ รายวิชาที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, W, Au จะไม่นำมาคำนวณหา
ค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗

ข้อ ๔๙ การหาค่าระดับเฉลี่ยให้คิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

หมวด ๕ การเตือนและการรอฟินิจ

ข้อ ๕๐ มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษาของนิสิตแต่ละรายมาพิจารณาทุกภาคการศึกษา รวมทั้งภาคการศึกษาภาคฤดูร้อนนิสิตจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ มิฉะนั้น จะได้รับการเตือน หรืออยู่ในภาวะรอฟินิจในต้นภาคการศึกษาถัดไป หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นิสิตแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๑ ในภาคแรกที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนิสิตผู้ใดได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๑.๕๐ จะได้รับการเตือนจากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเตือนตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๒ นิสิตต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้น ๒ ภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำ กว่า ๑.๗๕ มิฉะนั้น จะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต

ข้อ ๕๓ หากได้รับการเตือน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน โดยยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่เช่นเดิม ให้อยู่ในภาวะรอฟินิจในภาคการศึกษาถัดไป และให้บันทึกภาวะรอฟินิจนั้นลงในระเบียบ เรียนด้วย

ข้อ ๕๔ ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอฟินิจหากนิสิตยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม เมื่อจบภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่อีก นิสิตผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต ยกเว้นกรณีตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ตามเกณฑ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยอาจให้นิสิตผู้นั้นศึกษา ต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะให้ศึกษาต่อในคณะเดิม หรือเปลี่ยนสาขาวิชา หรือย้ายโอนคณะสังกัดภายใต้ข้อ ๖๒.๑ และข้อ ๖๒.๕

ข้อ ๕๖ กรณีข้อ ๕๕ นิสิตจะต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงเกณฑ์ ๒.๐๐ ภายใน ระยะ ๓ ภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองเท่า (๘ ปี) สำหรับการศึกษาภาคปกติ นับแต่วันที่ยื่น ทะเบียนเป็นนิสิต

ข้อ ๕๗ ภายใต้ข้อ ๕๖ การเปลี่ยนสาขาวิชาที่ดี การย้ายโอนคณะสังกัดที่ดี การพักการศึกษา กิจดี ไม่มีผลทำให้การเตือน และภาวะรอฟินิจเปลี่ยนแปลง

หมวด ๖ การพ้นสภาพนิสิตและวินัยของนิสิต

ข้อ ๕๘ นิสิตต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณี ดังต่อไปนี้

๕๘.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับปริญญาตามข้อ ๖๔

๕๘.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยให้ลาออก

๕๘.๓ ถูกถอนชื่อออกจากมหาวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

๕๘.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษานั้นตามข้อ ๒๕.๖

๕๘.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุง มหาวิทยาลัยเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตภาคปกติ

๕๘.๓.๓ เมื่อตรวจพบว่าขาดคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติตามข้อ ๗ อย่างใดอย่าง หนึ่งตามแต่กรณี

๕๘.๓.๔ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคในภาคการศึกษาแรก ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่ำกว่า ๑.๒๕ หรือสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม ๒ ภาคการศึกษาแรกของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต่ำกว่า ๑.๗๕

๕๘.๓.๕ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๓ ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นต้นไป สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐

๕๘.๓.๖ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๕๘.๓.๗ ไม่พ้นสภาพรอพินิจตามความในข้อ ๕๔

๕๘.๓.๘ สอบได้ไม่ครบตามหลักสูตรของแต่ละคณะ หรือได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ถึง ๒.๐๐ ภายในระยะเวลา ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๕๘.๓.๙ ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ

๕๘.๓.๑๐ ไม่สามารถเลือกวิชาเอก - โท (ถ้ามี) ภายในระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละคณะกำหนดไว้ในหลักสูตร

๕๘.๓.๑๑ ถูกสั่งพักการศึกษารวมกันเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษাপกติ

๕๘.๓.๑๒ ประพฤติผิดอย่างร้ายแรง และได้รับการพิจารณาโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๕๘.๓.๑๓ โอนไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๕๘.๓.๑๔ มรณภาพ หรือตาย

ข้อ ๕๙ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตแล้ว หากกลับมาศึกษาใหม่อาจเทียบโอนรายวิชาที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่ศึกษาใหม่อีกก็ได้ ทั้งนี้ การโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นการพ้นสภาพตามข้อ ๕๘.๓.๙ และข้อ ๕๘.๓.๑๒

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการพิจารณาโทษกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖๐.๑ ภาคทัณฑ์

๖๐.๒ พักการศึกษา

๖๐.๓ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๖๑ การลงโทษนิสิตที่กระทำผิดระเบียบการสอบในการสอบประจำภาค หรือการสอบระหว่างภาคให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกับกรรมการคุมสอบเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดประเภททุจริต หรือส่อเจตนาทุจริต หรือเป็นความผิดอื่น

๖๑.๑ ถ้าเป็นความผิดประเภททุจริตให้ลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด ดังต่อไปนี้

๖๑.๑.๑ ให้นิสิตผู้นั้นได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และ

๖๑.๑.๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ พิจารณาสั่งพักการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษাপกติ หรืออาจให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตได้ การพักการศึกษาของนิสิตผู้กระทำผิดนั้นให้เริ่มในภาคการศึกษาลัดจากภาคการศึกษาที่กระทำผิด และให้นับระยะเวลาที่ถูกสั่งพักการศึกษาเป็นระยะเวลาการศึกษาด้วย

๖๑.๒ ถ้าเป็นความผิดประเภทผิดระเบียบการสอบอย่างอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖๑.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาการลงโทษตามควรแก่กรณีความผิด แต่จะต้องไม่เกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อ ๖๑.๑.๑

ทั้งนี้ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตผู้กระทำความผิดนั้นสังกัดอยู่ ดำเนินการลงโทษตามมติของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยแล้วแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบทันที

หมวด ๗

การย้ายโอนสังกัดและหน่วยกิต

ข้อ ๖๒ การย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยอาจทำได้ในกรณี ต่อไปนี้

๖๒.๑ นิสิตจะมีสิทธิ์ขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ไปอยู่ในสังกัดอีกคณะหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ศึกษาในคณะ หรือวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ปกติไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก ถูกสั่งพัก หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต และต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕

๖๒.๒ การขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยให้นิสิตผู้ประสงค์จะขอย้ายโอนสังกัด แสดงความจำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเหตุผลประกอบยื่นต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ต้นสังกัด อย่างช้า ๑๕ วัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอยู่ส่งคำขอย้ายโอนพร้อม ข้อคิดเห็นประกอบไปยังคณะ หรือวิทยาลัย ที่นิสิตขอย้ายโอนไปสังกัดเพื่อศึกษานั้น

การจะอนุมัติหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติให้ย้ายโอนสังกัดแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๒.๓ การย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนการลงทะเบียน รายวิชาวันแต่อธิการบดีจะประกาศ หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

๖๒.๔ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่รับย้าย โอนมีอำนาจพิจารณาเทียบรายวิชา และหน่วยกิตที่นิสิตผู้นั้นได้ศึกษาไว้แล้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขการศึกษา และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องศึกษาใหม่ในคณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอน

ให้คณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอนดำเนินการตามความในวรรคแรกให้เสร็จสิ้น และ แจ้งผลให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

๖๒.๕ การนับระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๕๖, ๕๘.๓ และข้อ ๖๔.๑ ให้นับระยะเวลา การศึกษาในคณะเดิมรวมด้วย

ข้อ ๖๓ สำหรับนิสิตที่ย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยให้นำผลการศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาจากคณะ หรือวิทยาลัยเดิมมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย แม้รายวิชาที่นิสิตผู้ ย้ายโอนคณะได้ศึกษาจะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่สังกัดใหม่ก็ตาม สำหรับนิสิตที่โอนคณะ หรือวิทยาลัยมาจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นให้ทำการประเมินผล เฉพาะรายวิชาที่ได้ศึกษาใน มหาวิทยาลัยนี้เท่านั้น

ในกรณีนิสิต ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ต้นสังกัดให้ ลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ให้นำผลการศึกษารายวิชานั้น ๆ มาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยด้วย

หมวด ๘ การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๖๔ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๔.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๖๔.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม หรือการฝึกประสบการณ์การฝึกสอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๔.๓ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๕ นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๕.๑ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

๖๕.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๑.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐

๖๕.๑.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๑.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๑.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

๖๕.๒ เกียรตินิยมอันดับสอง

๖๕.๒.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๒.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕

๖๕.๒.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า D หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๒.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๒.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

ข้อ ๖๖ นิสิตที่โอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม

ข้อ ๖๗ นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เพื่อขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร

ข้อ ๖๘ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาคำร้องของนิสิตเบื้องต้นแล้วเสนอต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณาเสนอ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยมต่อไป

ข้อ ๖๙ สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาอนุมัติปริญญาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๗๐ มหาวิทยาลัยจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งจะประกาศกำหนดวันให้ทราบ เป็นปี ๆ ไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๑ ยังคงปฏิบัติตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐
และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

(พระธรรมปิฎก)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
วิทยาเขตขอนแก่น

ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ พระมหาปพน ฉายา กตสาโร นามสกุล แสงย้อย

๑.ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๒.คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

- คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๔๐๒/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๙

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๐๐๐๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒ (๒-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	๐๐๐๑๔๕บาลีไวยากรณ์๒ (๒-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	๑๐๔ ๔๑๔ปรัชญาอินเตร์วสมัย๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๔	๑๐๔ ๓๒๘สุนทรียศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๕	๑๐๔ ๓๐๖ พุทธปรัชญาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๖	๑๐๔ ๓๐๖ ปรัชญาพุทธเถรวาท ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๗	๑๐๔ ๔๑๕ ปรัชญาเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๒ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑(๓) (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๒ ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	๖๐๐ ๑๒๑ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๓ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	ญาณวิทยาวิเคราะห์	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	จริยศาสตร์วิเคราะห์	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๔. ผลงานทางวิชาการ

๔.๑ บทความทางวิชาการ

บทความวิชาการ “รูปแบบการจัดการความรู้สำหรับหมอสุมไพรพื้นบ้านตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย (A Model of Knowledge Management for Local Herbal Healers Based on Sufficiency Economy Philosophy in Thailand)” จิตวิทยาและการศึกษา 2564 58 (2): น. 3666-3671 (Scopus Q4 & ERIC), Journal Psychology and Education is ISSN 1553-6939. ลิงค์วารสาร: <http://www.psychologyandeducation.net/pae/index.php/pae/article/view/262>

บทความวิจัย “The Collapse of the Kingdom of Lan Xang (Ancient Laos)” Journal of Solid State Technology Journal of Solid State Technology Vol.63 No.2S (SCOPUS Q4) on 30 October 2020 : 1304 – 1307 , Phramaha Papon Saengyoi , (2020) ลิงค์วารสาร: https://www.solidstatetechnology.us/index.php/JSST/article/view/1774?fbclid=IwAR388ODbFo2CVXURCO3l9lEOzYTTqyojk8Pv5RBrKXpMcdyJ0gw_8A217Xc

บทความวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของอาณาจักรล้านช้างที่มีต่อวิถีชีวิตคนลุ่มน้ำโขง The Influence of Lan Chang Kingdom on the Way of Life of People in Mekong River Region ” ปีที่ตีพิมพ์ ๒๕๖๓ แหล่งตีพิมพ์ วารสารสถาบันพัฒนธรรม ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาเขตขอนแก่น, TCI-2.

บทความวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์คติความเชื่อในการอนุรักษ์ป่าชุมชนของคนอีสาน (An Analysis of a Belief in Community Forest Conservation of Isan People) แหล่งที่ตีพิมพ์ วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, TCI-2 ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓

๔.๓ หนังสือ

ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ พระครูปริยัติธรรมวงศ์ (สุพล) ฉายา ธมมวิโส นามสกุล แสนพงษ์

๑. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

- คำสั่งมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๐๒๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป ๒ (๒-๐-๔)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	๐๐๐ ๑๔๙ พระสูตรตันตปิฎก ๒ (๒-๐-๔)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๔	๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒ (๒-๐-๔)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๕	๑๐๔ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับปรัชญา ๒ (๒-๐-๔)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๖	๑๐๔ ๔๐๔ พุทธปรัชญาการบริหารจัดการ ๒(๒-๐-๔)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๗	๑๐๔ ๓๒๒ ปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๘	๑๐๔ ๔๑๑ ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๙	๑๐๔ ๓๑๒ ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๑๐	๑๐๑๔๐๙จิตวิทยาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๑๑	๑๐๑๓๒๓พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน ๒ (๒-๐-๔)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๑๒	๑๐๔ ๓๐๑ พุทธจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๘๐๑ ๓๑๘สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒		ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๔. ผลงานวิชาการ ๕ ปีย้อนหลัง

๔.๑ งานวิจัย

-

๔.๒ บทความวิชาการ/วิจัย

บทความวิชาการ “The Sustainable Development of Sub-Khao Phanom Dong Rak with Special Reference to the Sangha’s Education” Turkish Journal of Computer and Mathematics Education Vol.12 No.8 (SCOPUS Q4) on 27 March 2021:2550-2557,ลิงค์

วารสาร:<https://turcomat.org/index.php/turkbilmat/article/view/3793>

บทความวิชาการ “The Value of the Buddhist Art as depicted the Khmer Castles in Surin Province” Turkish Journal of Computer and Mathematics Education Vol.12 No.8 (SCOPUS Q4) on 12 February 2021: 2544-2549,ลิงค์วารสาร:

<https://turcomat.org/index.php/turkbilmat/article/view/3791>

๕ หนังสือ

๕.๑ พระครูปริยัติธรรมวงศ์ (สุพล ธมฺมวโร/แสนพงษ์), **ชีวิตวิถีพุทธ (The Buddhist’s Life)**, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๕๗).

๕.๒ พระครูปริยัติธรรมวงศ์, ผศ.ดร., **พระพุทธเจ้าในฐานะนักบริหาร (The Lord Buddha: A Great of The World)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตรไพศาล, ๒๕๕๙).

๖ เอกสารประกอบการสอน

๖.๑ พระครูปริยัติธรรมวงศ์, **พุทธวิธีการบริหาร (Buddha’s Administration Methods)**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๕๖).

๖.๒ พระครูปริยัติธรรมวงศ์, **จิตวิทยาในพระไตรปิฎก (Phycology In Tipitaka)**, (ขอนแก่น : หจก.คลังนานาวิทยา, ๒๕๕๗).

๗ เอกสารคำสอน

๗.๑ พระครูปริยัติธรรมวงศ์, ผศ.ดร., **พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน (Buddhism in Contemporary World)**, (ขอนแก่น :เอมมี ก๊อปปี้ เซนเตอร์ [Emmy Copy Center], ๒๕๖๐).

ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ พระมหาประทีป ฉายา สญฺญโม นามสกุล พรหมสิทธิ์

๑. ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ -/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสิทธิภาพในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมภาคปฏิบัติ ๖๑ (๑-๐-๒)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมภาคปฏิบัติ ๗๑ (๑-๐-๒)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	๑๐๔ ๓๐๗ พุทธปรัชญามหายาน๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๔	๑๐๔ ๔๐๓ พุทธปรัชญากับสิ่งแวดล้อม๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๕	๑๐๔ ๔๐๕ แนวคิดปรัชญาพอเพียงในพระพุทธศาสนา๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๒ ประสิทธิภาพในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๖๐๐ ๑๒๐ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒		ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๓ ประสิทธิภาพในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๘๐๒ ๑๐๑ สัมมนาพุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒		ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๔. ผลงานทางวิชาการ

๔.๑ งานวิจัย

๔.๒ บทความทางวิชาการ

(๑) บทความวิชาการ

บทความวิชาการเรื่อง “หลักบ้านหลักเมือง:กระบวนการพัฒนาชุมชนเพื่อความมั่นคงยั่งยืน”นำเสนอในการประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนาศิลปวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติครั้งที่๒เรื่อง “พระพุทธศาสนากับความรับผิดชอบต่อทางสังคมวิถี”ในวันที่

๑๙-๒๐เดือนกันยายน๒๕๖๓ณมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่

(๒) บทความวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง“หลักบ้านหลักเมือง:กระบวนการพัฒนาชุมชนเพื่อความมั่นคงยั่งยืน”ปีที่ตีพิมพ์๒๕๖๔ แหล่งตีพิมพ์วารสารวิชาการธรรมทรรศน์ปีที่๒ฉบับที่๒ประจำเดือนเมษายน-มิถุนายน๒๕๖๔มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาเขตขอนแก่น, TCI-2.

๔.๓ หนังสือ

-

๔.๔ เอกสารประกอบการสอน

-

ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ผศ.ดร.พลเผ่า เพ็งวิภาศ

๑. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย
คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๓๑๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ มี
ผลตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระวินัยปิฎก	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	ศาสนาทั่วไป	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๔	ปรัชญาไทย	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๕	ปรัชญาจีน เกาหลีและญี่ปุ่น	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๖	๑๐๔ ๓๐๗ ปรัชญาพุทธมหายาน๓ (๓-๐-๖)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๗	พุทธปรัชญา	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๘	สัมมนาพุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑		ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒		ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๔. ผลงานทางวิชาการ

๔.๑ หนังสือ

๔.๒ บทความ

ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

พระสมบัตร์ ฉายา ฐิตญาโณ นามสกุล สุขประเสริฐ

๑. ตำแหน่ง อาจารย์

สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๗๑๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น ๓๐ หมู่ที่ ๑ บ้านโคกสี ถ.ขอนแก่น-น้ำพอง ตำบล โคกสี อำเภ เมือง จังหวัด ขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๑๑-๐๐๑-๒๐๑ ปรัชญาการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๒	๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมภาคปฏิบัติ ๑	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมภาคปฏิบัติ ๒	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๔	๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมภาคปฏิบัติ ๓	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๕	๑๐๔ ๓๒๔ ปรัชญาภาษา	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๖	๑๐๔ ๔๑๕ ปรัชญาเปรียบเทียบ	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๗	๑๐๔ ๔๐๓ ปรัชญาวิทยาศาสตร์	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๘	๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย**	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๙	๑๐๔ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับปรัชญา	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๑๐	๑๐๔ ๔๒๑ ปรัชญาไทย	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๑๑	๑๐๔ ๓๒๖ จริยศาสตร์	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๖๐๐ ๒๐๕ กัมมัฏฐาน (วิชาบังคับ)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	๖๐๓ ๑๐๖ การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๑	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	๘๐๒ ๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๒	๖๐๓ ๒๐๘ จริยศาสตร์วิเคราะห์(วิชาพื้นฐาน)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๓	๐๐๐ ๒๑๐ การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๒	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๔	๘๐๒ ๓๑๔ ปรัชญาภาษา (วิชาเลือก)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
๕	๘๐๒๒๐๙สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๔. ผลงานวิชาการ

๔.๑ งานวิจัย

๔.๒ บทความวิชาการ/วิจัย

บทความวิชาการ “การวิเคราะห์เสรีภาพของฌ็อง-ปอล ซาร์ตร์” AN ANALYSIS OF THE FREEDOM OF JEAN-PAUL SARTRE, วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณขอนแก่น TCI-๒ 41 ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2564

บทความวิชาการ “Collocational Instruction for Improving Undergraduate Student Competency in English Reading and Writing. Psychology and Education”, 2021. 58(2): p. 9575-9580. (Scopus Q4), Journal Phramaha Sombat Sukprasert,. link:
<http://www.psychologyandeducation.net/pae/index.php/pae/article/view/3737>

บทความวิชาการ “The Analytical Study of Belief in Isan Community Forest Conservation” PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2020) 57(7): 451-455, ISSN: 0033-3077, Phramaha Sombat Sukprasert,. link:

บทความวิจัย

บทความวิจัย : “การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี : กรณีศึกษาเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น” วารสารบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณขอนแก่น, TCI-๒ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒

บทความวิชาการ

บทความวิชาการ เรื่อง “ การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ An Analytical Study of The ๕ Precepts in The View of Buddhist Ethics.” วารสารบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณขอนแก่น, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO)
กับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)
และผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานอุดมศึกษา (DOE)

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO) กับผลลัพธ์การ
เรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐาน
อุดมศึกษา (DOE)

วัตถุประสงค์หลักสูตร - PLOs	TQF					DOE (Desired Outcomes of Education)		
	๑. ด้านคุณธรรม	๒. ด้านความรู้	๓. ด้านทักษะทางปัญญา	๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์	๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร	ผู้เรียนรู้ (Learner)	ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม(Co – Creator)	พลเมืองที่เข้มแข็ง(Active Citizen)
๑. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในศาสนาและปรัชญา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์งานวิชาการ ด้านปรัชญาได้อย่างแหลมคม และเข้าใจลึกซึ้งในศาสนาทั้งในด้านประวัติความเป็นมาและหลักคำสอน								
๑.๑มีความรู้ความเข้าใจหลักการและ ทฤษฎีทางศาสนาและปรัชญา	๒.๑.๑	๒.๒.๑		๒.๔.๑	๒.๕.๑	/		
๑.๒สามารถวิเคราะห์และวิพากษ์ปัญหา ทางสังคมโดยวิธีการทางปรัชญาได้	๒.๑.๒	๒.๒.๒		๒.๔.๓	๒.๕.๓	/	/	
๑.๓สามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ และ การใช้เครื่องมือทางศาสนาและปรัชญา	๑.๑.๓ ๒.๑.๒	๒.๒.๓		๒.๔.๒	๒.๕.๑ ๒.๕.๓	/	/	
๒. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักศาสนาและปรัชญาไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับศาสตร์สมัยใหม่ ในการ พัฒนาชีวิตและสังคม								
๒.๑สามารถคิดเป็นเหตุเป็นผล และคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	๑.๑.๓	๒.๒.๑	๒.๓.๑	๒.๔.๓	๒.๕.๑ ๒.๕.๓	/	/	
๒.๒ สามารถสังเคราะห์ แปลความหมาย และสรุปประเด็นจากแหล่งข้อมูลที่ หลากหลาย	๒.๑.๒	๒.๒.๑	๒.๓.๒	๒.๔.๒	๒.๕.๑ ๒.๕.๓	/	/	
๒.๓สามารถบูรณาการความรู้ทางศาสนา และปรัชญาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไข	๑.๑.๒ ๒.๑.๒	๒.๒.๒	๒.๓.๓	๒.๔.๑ ๒.๔.๓	๒.๕.๑ ๒.๕.๒		/	/

วัตถุประสงค์หลักสูตร - PLOs	TQF					DOE (Desired Outcomes of Education)		
	๑. ด้านคุณธรรม	๒. ด้านความรู้	๓. ด้านทักษะทางปัญญา	๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์	๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร	ผู้เรียนรู้ (Learner)	ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม(Co – Creator)	พลเมืองที่เข้มแข็ง(Active Citizen)
ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์					๒.๕.๓			
๓. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา								
๓.๑มีความซื่อสัตย์และสุจริต	๒.๑.๑			๒.๔.๑				/
๓.๒มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	๒.๑.๒			๒.๔.๒				/
๓.๓ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา	๒.๑.๓			๒.๔.๓	๒.๕.๓			/

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) (ตามที่ระบุในหมวดที่ ๔ ข้อ ๒)

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑.๑.๑ มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา

๑.๑.๒ มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม

๑.๑.๓ เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๑.๒ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

๑.๒.๑ มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา

ต่อเนื่อง

๑.๒.๒ ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

๑.๒.๓ สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่าง

๑.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๑.๓.๑ สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน

๑.๓.๒ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

๑.๓.๓ สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๑.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑.๔.๑ สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม

๑.๔.๒ มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑.๔.๓ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๑.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ

๑.๕.๑ ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้

๑.๕.๒ ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน

๑.๕.๓ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

๒. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

๒.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๒.๑.๑ มีความซื่อสัตย์และสุจริต

๒.๑.๒ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๒.๑.๓ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา

๒.๒ ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

๒.๒.๑ มีความรู้และความเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางศาสนาและปรัชญา

๒.๒.๒ สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยวิธีการทางศาสนาและปรัชญา

๒.๒.๓ สามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางศาสนาและปรัชญา

๒.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๒.๓.๑ สามารถคิดเป็นเหตุเป็นผล และคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

๒.๓.๒ สามารถสังเคราะห์ แปลความหมาย และสรุปประเด็นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

๒.๓.๓ สามารถบูรณาการความรู้ทางศาสนาและปรัชญาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์

๒.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๒.๔.๑ มีภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๒.๔.๒ สามารถปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลาย

๒.๔.๓ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทสังคม

๒.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๕.๑ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอ ข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม

๒.๕.๒ มีตรรกะทางความคิด สามารถในการประเมินผลอย่างมีวิจารณญาณและนำ แนวคิดเชิงสถิติมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม

๒.๕.๓ มีทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (มาตรฐานด้านผลลัพธ์ของผู้เรียน)

(Desired Outcomes of Education : DOE)

คุณลักษณะ	อุดมศึกษา
ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	เรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลง และความเป็นผู้นำ เพื่อสร้างสัมมาอาชีพที่ดีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม
ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	ร่วมแก้ไขปัญหาสังคม การบูรณาการข้ามศาสตร์ สร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเพิ่มโอกาสและมูลค่าแก่ตนเอง สังคมส่วนรวมและประเทศ

คุณลักษณะ	อุดมศึกษา
พลเมืองที่เข้มแข็ง(Active Citizen) เพื่อสันติสุข	กล้าต่อต้านการกระทำในสิ่งที่คุณค่ากับความรู้ความสามารถ ร่วม สร้างสรรค์การพัฒนาที่ยั่งยืน ขจัดความขัดแย้งและสร้างสันติสุขทั้งใน สังคมไทยและประชาคมโลก